

„Arról beszélgettek, hogy miként lehetne csökkenteni a felbomló házasságok számát. A fiatal lelkész nő váratlanul így adta meg a kérdésre a választ: »Szeretem a férjem, mert szeretni akarom!«
▶ Zátoryról kikötőbe – 4. oldal

„A mozgalom fennállásának századik évében, Kodály Zoltán születésének százhuszonötödik és halálának negyvenedik évfordulóján az északkelet-magyarországi régió cserkészei Guinness-rekord-kísérletet hajtanak végre Miskolcon. A résztvevők április 28-án déltől huszonnégy óráig kelesztül megállás nélkül magyar népdalokat énekelnek majd.
▶ Rekordokra törő cserkészek? – 9. oldal

„Nem emlékszem, hogy bármilyen hátrány ért volna a vallás miatt az ötvenes években. Amikor a kelenföldi evangélikus gyülekezetbe jártunk, nagyon jó lelkészek voltak ott, Kende Gyuri bácsi, Botka Pista bácsi és Rezessy Zoli bácsi.
▶ Interjú Budafok-Tétény polgármesterével – 10. oldal

A lelki építkezés ideje ▶ 3. oldal
Mesemaraton Palócországon ▶ 5. oldal
Jelképesen, de nem feleslegesen! ▶ 6-7. oldal
Erdélyi ősz, erdélyi tavasz ▶ 7. oldal
myLuther tavaszi kollektív ▶ 8. oldal
Jó hír a turkálóban ▶ 11. oldal

Szombathelyi Tamás-mise

Budapest után – a szervezők nagy öröme – immár Vas megyében is rendeztek Tamás-misét. A keresők és kételkedők istentiszteletének április 14-én, szombaton este a szombathelyi evangélikus templom adott otthont. A mintegy harminc helyi és kőszegi szolgáltató, illetve a más gyülekezetekből érkező nyolcvan résztvevő a Jézus feltá-

madásában kételkedő Tamás történetéről hallhatott. Aki ott volt, a liturgiában átélte a képekben is megjelenített bűnbánatot és bűnbocsánatot, a prédikációban pedig hallhatta, hogy Jézus a kételkedőket is szereti, de Lelkének erejével meg akarja gyógyítani őket. A jelenlévők az imádságjárásban megtapasztalhatták Isten áldását, megújulhattak a kereszt-

ség szentségében, az úrvacsorában pedig megélhették az e világon túlmutatató közösséget. A kíváncsi vasi gyülekezetnek – köztük számos érdeklődő lelkésznek – Kollerné Loós Zsuzsanna szentgottárdi lelkész hirdette az ígét; a liturgiát szombathelyi szolgáltatója, Gregersen Labossza György vezette.

▶ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR felvétele

Újabb fontos állomás az Európa megújulását és egységét szolgáló zarándoklaton

▶ Mint arról már az *Evangelikus Élet* hasábjain is többször olvashattak, az Európai Egyházak Konferenciájában és a Püspöki Konferenciák Európai Tanácsában együttműködő egyházak másfél éves zarándoklat formájában rendezik meg a III. európai ökumenikus nagygyűlést. A 2006. januári római és a 2007. februári wittenbergi nagy állomások között a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa ez év januárjában a Gyulán megrendezett ökumenikus határtalálkozóval járult hozzá a folyamatokhoz. Az elmúlt napokban – a szomszédos országok ökumenikus delegációinak meghívásával – újabb jeles rendezvényt fejezték ki a magyarországi egyházak e nagygyűlés felhívásával (*Jézus Krisztus világossága ragyog mindannyiunkra – reménység Európa megújulására és egységére*) való azonosulásukat. Április 15-én, vasárnap délelőtt számos református, evangélikus és római katolikus istentiszteleten hirdették külföldi hitestvéreink Isten ígétjét, vagy köszöntötték a jelenlévőket a nagygyűlés szellemében.

A cseh, szlovák, osztrák és magyar római katolikus, ókatolikus, református, evangélikus és metodista keresztények gyülekezeti közösségeiben is kifejezték azt az elkötelezettségüket, hogy Európa nemcsak gyökereiben, tehát múltjában keresztény, hanem jelenében és jövőjében is szükség van azokra a biblikus, evangélikus értékekre, amelyek Európát Európává tették és teszik ma is. Az olyan értékek, mint az emberi méltóság, társadalmi igazságosság, a teremtett világ védelme, a nemzetek megbékélésének lehetősége, a konfliktusok erőszakmentes megoldása sokszor feléledésbe merülnek napjainkban.

▶ Folytatás a 4. oldalon

Jó tréfa lett volna?

Nagyszombaton történt; valaki néhány ember jelenlétében elővett egy első látásra szép, színes plakátot. Sárga volt a domináns színe, és nagy, sötét betűkkel egy evangéliumi idézet volt olvasható rajta: „Mit kerestek a holtak között az élő? Nincs itt, hanem feltámadt.” (Lk 24,5-6)

Felmerült a gondolat valakiben, hogy ki kellene tenni a plakátot a templomajtóra. Húsvétvasárnap jönnek az emberek a templomba, és olvashatják akár a dekódolt üzenetét is a plakátszövegnek. Mit kerestek itt a templomban? Mit kerestek itt a (lelki) holtak között? Jézus nincs itt, feltámadott.

A plakát tulajdonosa mosolyogva mondta, hogy semmiképpen sem teszik ki az ajtóra. Csak felmerült az ötlet. Lehetne...

Bevallom, első reakcióm az volt, hogy tegyük ki: legyen szent provokáció! Úsön szívem bennünket, hogy hitre ébredjünk. Rázzon fel bennünket, hogy szembeüljünk, hogy megmeneküljünk. Első pillantásra tetszett az ötlet: kavarjon fel! Drámai tréfa lehetőségét láttam meg benne.

Órákkal később értettem meg, hogy miért nem szabad kiszégezni a plakátot. Egyszerűen azért nem, mert esetleg valahol valakik valóban így gondolják: úgy, hogy ez a templom egy sírkamra. A holtak, a lelki halottak gyülekezőhelye, ahol nincs jelen a Krisztus! S ebben az esetben már nem szent provokáció, ha ki tesszük, hanem mélységes megbántása azoknak, akik hittel kulcsolják össze a kezüket még a templomfalak között is. Akik nyitott szívvel hallgatják Isten szent ígétjét, akik engedték a lelküket megérintetni a Lélektől.

De ríogatja a szívemet azóta is: nem vagyunk-e tényleg holtak – lelki halottak?

Jézus hajdan kikérgette a kufárokat a jeruzsálemi templomból vulgáris materializmusuk, pénzimádatuk miatt. Rablók barlangjává tették a szent templomot, amelyből mára már csak egy sírfal maradt. De milyenek a mi templomaink?

Avagy nem tettünk-e mi is olyat, mint Jézussal a názáretiek? Ők kiűzték Jézust a falujukból. A régi ismerőst, akihez talán még gyermekkori élmény is fűzött egyeseket. Önvizsgálatra indító történet ez. Fájdalommal állapítható meg, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy szörnyű igazság legyen belőle templomunk

falai között: mit kerestek a lelki holtak között az élő, itt nincs... Nem itt van!

Imádkozó és remegő lélekkel álllok meg az Úr Jézus előtt, a Feltámadott előtt, hogy ne legyen igaz a plakát mögöttes üzenete. Az tudniillik, hogy márpedig itt vagy ott a falak között nincs az Úr, mert nem a holtak között van, hiszen feltámadt. Remegő és megszorított lélekkel felsóhajtok, hogy legyen „alászállás” ide is, mert szükségünk van a feltámasztásra!

Mégis jó, hogy elem került ez a plakát a maga szent provokációjával. Igaz, senkinek sincs joga egyetlen helyre sem rámutatni, hogy márpedig ott nincs jelen a Krisztus, mert mi nem szabhatjuk meg az ő hatalmát. De provokáljon bennünket mégis ez a különös plakát, hogy megvizsgálhassuk: beengedtük-e templomainkba az ajtón kopogtató Jézust?

Beengedtük-e a Megváltót az életünkbe? Vagy csak elmentünk húsvétkor a templomba, és nem történt a lelkünkben semmi? Akkor könnyen a „semminnek” tesszük ki magunkat, és könnyen ránk fogható: mit kerestek a holtak között az élő, nincs itt, feltámadott! Ha lelki halottak lennénk, akkor valóban nem lenne érdemes hozzánk vagy közénk jönni.

Mindenkinek – kivétel nélkül – szívbéli felelőssége, hogy ajtót nyisson a kopogtató Feltámadottnak, és a templomajtón belül is hallja az ő szavát. Hogy meghallja az ő szavát. S akkor felesleges lesz ez a megrendítő plakát, mert sokkal inkább az történik, amit a missziói parancs végén olvashatunk: „Menjete el tehát, tegyete tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,19-20)

A plakát nem tréfa! Önvizsgálatra indít: kinyílt-e szívünk ajtaja? „Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek: ha valaki meghallja a hangomat, és kinyitja az ajtót, be-megyek ahhhoz, és vele vacsorálok, ő pedig én-velem.” (Jel 3,20)

Reménykedve énekeltek húsvétkor: „Támadj fel új életre már, / Krisztus meg-lankadt népe! (...) Úgy ébredj minden reggelen, / Hogy életed húsvét legyen. / Támadj fel, drága népe!” (EÉ 225,1-4)

▶ RIBÁR JÁNOS

Iskola a hit és a tudomány szolgálatában

Tizenöt évvel ezelőtt indult újra Győrött az evangélikus oktatás

▶ Újrarendezésének tizenötödik évfordulóját ünnepelte az elmúlt héten a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ. Az április 13-i emléknappal sajátos hitvallásként tett bizonyosságot a közösség arról, hogy munkájuk „nem embernek, hanem Istennek szól”.

Evangélikus keresztény elkötelezettségből hagyta ott másfél évtizeddel ezelőtt korábbi állását az a tizenhat tanár, akikből Jancsó Kálmáné igazgató vezetésével 1992-ben megalakult az újjászületett győri evangélikus iskola – a mai Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ – első ne-

velőtestülete. Páratlan hit munkált döntéseikben, cselekedeteikben, csak így tudták az iskolaalapításhoz szükséges tapasztalatok híján megtalálni az arany középutat. Azt a folytatást, amely nem a negyvennégy évvel ezelőtt abbamaradt egyházi nevelés tapasztalataiba, módszertanába kapaszkodott, hanem a 20. századi modern környezetet építette bele a Luther Márton-i és a több száz éves magyar evangélikus oktatási hagyományokat.

Tizenöt évvel ezelőtt olyan új intézmény született Győrben, amelynek ma, amikor egyre kevesebb a gyermek, sincs gondja a beiskolázással. Itt és János elnök-püspök szerint mindez azért alakulhatott így, mert a szülői generációja érti és tudja, hogy a most jubiláló iskola

Születésnap gálaest a győri filharmonikusok koncerttermében

olyan többletet tud adni a rábizott gyermekeknek, amelyet máshol nem kapnak meg. Itt és János hangsúlyozta: „Briliáns tudományos ismereteket más iskolák is adhatnak, de a hitnek és a tudásnak, az igaz emberségnek, az Isten-ismeretnek, az Isten és a felebarátok iránti szeretetnek erre az összhangjára csak az egyházi iskolák tudják nevelni a felnövekvő generációt.”

Ócsai Zoltán igazgató lelkész a névadónak, Péterfy Sándornak az emlékfalánál a hely, az „insula lutherana” különlegességéről beszélt. Az Istenről kapott ajándékról, arról az evangélikus szigetről, amelynek szíve az Öregtemplom, körülötte a szeretetházzal, az óvodával, az általános iskolával és a gimnázium épületével.

Hallgatóné Hajnal Judit, az intézmény igazgatója az emléknappal végén, a távoli és közeli múltat idéző ünnepi műsor előtt mondott köszöntőt. Megindult szavakkal tett bizonyosságot arról, hogy miért különleges ez az iskola. Azért, mert nevelés elveiben, felfogásában nem csupán a külső igények kielégítésének, hanem a keresztény értékek követésének akar megfelelni. Páratlan az intézmény, mert jó a hangulat, kicsik és nagyok mosolyogni tudnak egymásra, észreveszik egymás örömét, bánatát. Vagyis olyan iskola, ahol „jó együtt lenni, egyszerűen jó, mert ez így természetes”. A közelmúltat látva minden bizonnyal így lesz ez a távoli jövőben is!

▶ GÜLCH CSABA

É L Ő V Í Z

Erkélyen

Kint ülök az erkélyen. Rám süt a tavaszi napsugár. Szinte cirógatja az arcomat. De olykor jön a hűvös szél lehelete – ez kizárja, nem mindig kellemes...

Közben az életre gondolok. Az életben is váltakozik meleg és hideg, derű és borús, édes és keserű... Olyan ez, mint a főzés. A jó szakács tudja az arányokat: mennyi zöldség, mennyi fűszer kell.

Életünk is valakinek a kezében van. Milyen jó, hogy ő tudja az arányokat, és aszerint irányítja sorsunkat! Így ad hol jó, hol rossz napokat, édeset és keserűt, sikert vagy csalódást... A Biblia is tele van ítélettel és kegyelemmel. Olykor le-sújt, máskor feleml.

Mi szeretnénk mindig a napos oldalra járni, pedig a keserű, nehéz napokon sokszor közelebb jutunk Istenhez és a csendhez, és jobban megértjük, hogy „mind jó, amit Isten tesz”. Ilyenkor sokszor új szemet kapunk, más látást, és másként látjuk magunkat is. Áttérünk az igények faghozátása helyett a dolgok hálás elfogadására. Tudatosul bennünk, hogy minden kegyelem! És amikor Isten elvesz valamit, azért teszi, hogy sokkal többet, valami sokkal értékesebbet adjon helyette. Aki már tudja ezt, annak szilárd belső békessége van, és hálás azért, hogy az életünket nem mi irányítjuk, keverjük, adagoljuk...

Leteszem a tollat.

Miközben ezen gondolkodom, a nap tovább ragyog, a madarak csivitelnek, hirdetik a tavaszt és az életet. És minden ezt harsogja: „...nap és paizs az Úr Isten; kegyelmet és dicsőséget ad az Úr...” (Zsolt 84,12; Károli-fordítás)

■ GÁNC S ALADÁR

S. O. S.

„...amint [Péter] süllyedni kezdett, felkiáltott: „Uram, ments meg!” (Mt 14,30b)

Az élet hullámvéréseben sokan fuldokolnak. Ki a jólétben, ki a napi gondok között, ki a feladatok áradatában, ki az erkölcsstelség mocsarában, ki a céltalanság örvényeiben.

Péter egyszer majdnem belefuladt a tenger tajtékzó hullámaiba. Jézus meghallotta S. O. S. kiáltását, megfogta a kezét, és kimentette őt. Jézus „parti őrsége” ma is jól működik.

„Siess segítségünkre! Vált meg minket irgalmadból!” (Zsolt 44,27)

József Attila (1905–1937):
A város peremén (részlet)

Im itt vagyunk, gyanakvón s együtt az anyag gyermekei.
Emeljétek föl szívünket! Azé, aki fölemeli.
Ilyen erős csak az lehet, ki velünk van teli.

■ MADOC SAI MIKLÓS

SEMPER REFORMANDA

„Ezért nézd, milyen kegyelmes Istenünk és Atyánk van nekünk, aki nemcsak ígéri bűneink nekösátát, de meg is parancsolja a legsúlyosabb bűn terhe alatt, hogy higgyük el neki, hogy azok megbocsáttatnak. Ugyanezzel a parancsával örvendő lelkiismerethez juttat, míg a legszörnyűbb bűn képével a bűnöktől és a rossz lelkiismerettől akar megszabadítani.”

► Luther Márton: A bűnbánat szentségéről (Kozma Éva Mária fordítása)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP (MISERICORDIA DOMINI) – 1Pt 2,21–25

Akkor is Krisztus példája!

Lehet-e Krisztust olyan nagynak látni, hogy egy kicsit se akarjunk felnőni hozzá? Magyarul: istenfiúsága adhat-e bármiféle felmentést életének, cselekedeteinek követése alól? Tudjuk, hogy a válasz és a választás alól nem lehet kibújni, de a kereszténység története jelentős részben erről szól. Az apostol pedig éppen ettől akar megóvni. Már azzal is, hogy mostani igénk utalás Ézs 53-ra, az Úr szenvedő szolgájára, arra a próféciára, amelyet már a Megváltó is magára vonatkoztatott földi életében. Az apostol pedig nem kevesebbet kíván többnyire alacsony társadalmi helyzetű, (rab)szolga olvasóitól, mint azt, hogy ennek a Szolgának a példáját kövessék. (A „példa” az írás tanulására, a betűk „utánzására”, pontos leírására vonatkozott. Krisztust sem érdemes tehát másképp, mint teljes figyelemmel követni.)

Persze magától adódik a kérdés: mi van akkor, ha csak kevesen találják vonzóknak Krisztus példáját? Hiszen ő csak szektásnak, tévtonítást hirdetőnek nevezhető közösségek szerint ígér gyors sikert, felfelé ívelő földi pályát, az anyagiakban való gyarapodásról nem is beszélve.

Az apostol azonban nem igazította az igehirdetés tartalmát az olvasók várakozásaihoz a nagyobb siker reményében.

Az ígét sokféleképpen lehet és kell is hirdetni, de ez semmiféle engedményt nem jelenthet a példaként állított Úrra vonatkozóan.

Vagyis a Megváltó nem egyszerűen bölcs tanító és példakép, akinek életét és tanítását személyétől el lehetne választani. Ő Isten Fiaként, büntelenül, minden egykori, mai és jövőendő ember bűnének hordozójaként tanító és példakép. De ne szépsítsük: példája, „írásmintája” első olvasásra, első hallásra sokaknak kezdettől fogva riasztónak tűnt és tűnhet ma is. Hogyhogy nem viszonzta legalább egy kicsit a gyalázást? Hogyhogy nem fenyegette meg legalább egyszer, még ha finoman is, szenvedéseinek okozóit? Hogyhogy volt türelme kívánni a ki tudja, mikor sorra kerülő igazságos isteni ítéletet?

Éppen ezért volt Krisztus, ezért az Isten Fia, ezért tanító és példakép. Ezen az sem változtat, ha ellenfelei gyengeséget láttak ebben a magatartásban. Végül mégis a kivégzést irányító százados nevezte igaznak, Isten Fiának. Sok ember, aki pedig nem vallja magát követőjének, a lelke mélyén érzi, hogy neki van igaza. Sok ember pedig, aki követőjének vallja magát, úgy tesz, mintha nem tudná, hogy neki van igaza. Ez utóbbi gyakorlat azt mutatná, hogy az apostol lehetetlen

kívánt, kíván? Hiányzik belőle az empátia az akkori és mai olvasók iránt, mert elfelejtette volna, hogy ő is háromszor tagadta meg Jézust?

Éppen ellenkezőleg. Az apostol nagyon is tudatosan hivatkozik Krisztus példájára az oly sokszor igazságtalanul szenvedő, alacsony társadalmi helyzetű olvasóknak és a későbbi, bármilyen helyzetű olvasóknak. Hiszen az Úr nemcsak beszélt a szabadulásról, nem csupán bölcs tanácsokat adott (különösen nem ellenszolgáltatás reményében), hanem elhordozta az emberek bűnét. Azért, hogy tanítványai erőt meríthessenek szenvedéséből, hiszen tudta: ők sem fogják tudni elkerülni az igazságtalanságot.

Luther így foglalja össze mai igénk mondanivalóját: „Ő az a személy, aki testén hordozza és magára vette minden ember minden bűnét az egész világon, azokat, akik valaha voltak, azokat is, akik még vannak és lesznek.” Milyen egyszerű, túlságosan is nyilvánvaló – ezért kell minden korban így tudatosítani! Ezt jelenti, hogy pásztor és gondviselője (az eredetiben episztopos, ebből származik püspök szavunk) minden tanítványnak minden szenvedésben. De nemcsak akkor, hanem a szenvedések

A VASÁRNAP IGÉJE

előtti, utáni, közötti időben is, amikor pedig a tanítványok hajlamosabbak a tévelygésre, idegen, veszélyes tanítások, ideológiák követésére.

Az apostol pedig már levele elején megadja az indoklást, hogy az egykor szenvedő Jézus nem az e világi bölcsökhöz hasonlóan, hanem istenfiúi minőségében tanító és példakép: „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjázuult minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által, élő reménységre...” (1Pt 1,3) Ezért adott gyakorlati tanácsokat, hiszen a kívülállók mindig is nagyon hamar észrevették a keresztények hite és példamutatása között húzóódó kisebb-nagyobb szakadékokat.

■ SZENTPÉTERY PÉTER

Imádkozunk! Úr Jézus Krisztus! Oly sokszor szépen beszélünk arról, hogy mit tettel értünk. Még többször elfeledkezünk rólad, amikor pedig példádát kellene követnünk. Könyörülj rajtunk, pásztorunk és gondviselőnk! Csak veled akarunk maradni, nemcsak szemlélni téged és műved, hanem veled élni most és mindörökké. Ámen.

Oratio œcumenica

[Gyülekezet:] Mennyei Atyánk! Felénk forduló jószágod nyomaira lépten-nyomon rácsodálkozhatunk. Szereteted mélysége és titka igazán Jézus keresztje és diadalmos feltámadása által tárul föl előttünk. Élő Urunk, Jézus nevében fordulunk hozzád mindenkor, és kérünk:

[Lelkés:] Vezess hivatásunk hűséges betöltésében! Tanácsolj és erősíts Szentlelkeddel a Krisztus-követés útján!

[Gyülekezet:] Jó Pásztorunk, téríts utaidra! Vezesd lépteinket Jézushoz és egymás felé, hogy önzetlen szeretetben járjunk!

[Lektor:] Ajándékozz, Urunk, életes és éltető szavakat azoknak, akik szent ígéd üzenetét továbbadják, hogy – erőt merítve belőle – maguk is pásztorolják a rájuk bízottakat!

[Gyülekezet:] Jó Pásztorunk, téríts utaidra! Vezesd lépteinket Jézushoz és egymás felé, hogy önzetlen szeretetben járjunk!

[Lelkés:] Urunk, a megváltás helyévé ttedet ezt a bolygót, otthonunkul adtad hazánkat, a falvakat és városokat. Ne en-

gedd, hogy hatalom és pénzéhség, felelőtlen önzés tönkregyegy mindazt, amit szépnak és jónak teremtettél!

[Lektor:] Ébreszd mindannyiunk érzékenységét, hogy megtegyünk mindent a víz, a levegő, a föld tisztaságáért! Védjük, őrizzük a tőled kapott kincset, mások és a magunk testi-lelki egészségéért!

[Gyülekezet:] Jó Pásztorunk, téríts utaidra! Vezesd lépteinket Jézushoz és egymás felé, hogy önzetlen szeretetben járjunk!

[Lelkés:] Urunk, éléd visszük hazánk minden nyomorúságát, gondját, jóra való restségét.

[Lektor:] Urunk, formáld minket igaz emberséggel, pásztori lelkülettel megáldott emberekkel, s ajándékozz vezetőül is ilyeneket!

[Gyülekezet:] Jó Pásztorunk, téríts utaidra! Vezesd lépteinket Jézushoz és egymás felé, hogy önzetlen szeretetben járjunk!

[Lelkés:] Urunk, gyülekezetünkre te-

kintve bőséges okunk van hálaadásra – gyermekek születéséért, konfirmációra készülőkért, az Úrban elhunytakért, áldással közös útra indulókért. Hiányainkat és erőtlenségeinket sem rejthetjük el előled!

[Lektor:] Segíts, hogy őszintén és nyíltan forduljunk egymáshoz! Tégy minket önkritikussá és bátran tanácsolóvá, együtt érzővé, a jóban egyetértővé! Tégy örök ellenállóvá a szeretetlen, hitetlen, reménytelen életgyakorlattal szemben, amely rossz és rombol!

[Gyülekezet:] Jó Pásztorunk, téríts utaidra! Vezesd lépteinket Jézushoz és egymás felé, hogy önzetlen szeretetben járjunk!

[Lelkés:] Urunk, több a szavunk, mint kellene, s kevesebb a tettünk. Nagy a hangunk, s kicsi a hatása. Komolyság helyett komorak vagyunk, mosolygás helyett sokat morgunk.

[Lektor:] Urunk, hányszor téblábolunk ahelyett, hogy a Krisztus által készí-

tett jó cselekedetekben járunk, s virágba borulna körülöttünk az élet!

[Gyülekezet:] Jó Pásztorunk, téríts utaidra! Vezesd lépteinket Jézushoz és egymás felé, hogy önzetlen szeretetben járjunk!

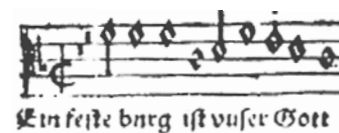
[Lelkés:] Urunk, mindenek Gondviselője! Különösen is éléd visszük a családokat; nyájad legkisebjeit, a gyermekeket; szenvedő, rászoruló testvéreinket idehaza s szerte a világban, valamint az útkereső fiatalokat.

[Lektor:] Urunk, kérünk, kitartó szeretetet, tántoríthatatlan hitet adj, hogy minden megtegyünk értük, ami rajtunk áll!

[Gyülekezet:] Urunk Jézus! Légy Pásztorunk új, ismeretlen és úttalan utakon is, s ha végóránk halni hív, adj békét! Ámen.

Az imádság szokatlan formája miatt javasoljuk, hogy – ahol lehetőség van rá – sokszorosítsuk a szöveget, és adjuk a gyülekezeti tagok kezébe.

CANTATE

Ein feste Burg ist unser Gott

» SORSFAGGATÓ «

Elfogadtál és elhívtál

„véletlen” volt, hogy Ribár János esperes megtudta rólam: kántori oklevelem van.

Az első reakcióm a tiltakozás volt. Nem is tudtam, hol van Orosháza, nem akartam újra feldúlni az életünket, meggyőzni kamasz fiaimat, hogy kezdjenek velem új életet: ez sok! De valahogy azonnal megszólalt a szívem mélyén egy másik hang: ez hívás, sőt elhívás. Mindössze néhány napom volt dönteni. Természetesen családommal, barátaimmal is megbeszéltem, de főleg Istentől vártam útmutatást, és ahogy telt az idő, egyre inkább az elásott talentumokról szóló példázat került élelem. Úgy éreztem, ideje előadni a rég megszerzett tudást, mert most ezzel kell tovább foglalkoznom: döntöttem és jöttem.

Az orosházi gyülekezet kántora lettem tehát, és az első hónapokban minden szabadidőmet az orgona mellett töltöttem. Mivel sok időre volt szükségem a felkészüléshez, nemritkán már kedden megbeszéltem a lelkésszel az énekszámokat. Ezt a jó szokásomat megtartottam, és ajánlom minden kántortársamnak! Ugyanis például nem mindig sikerül azonnal könnyen játszható előjátékot találni a főénekhez, vagy azonos hangnemben kimenőt a záróének után.

Ez komoly felkészülést igényel, és komolyan is kell venni!

Orosházán évi százhusz-százharminc temetés van; a kántor feladata, hogy mindegyiken részt vegyen és énekeljen. Ezenkívül van reggeli áhítat, esti bibliaóra és istentisztelet, vasárnap gyermek-istentisztelet, iskolai áhítat és mindenféle rendkívüli alkalom. Nagy örömmel kamatoztatom óvónői tudásomat: a városban rengeteg a „világi” óvoda, ahol sok szülő igényli a hitoktatást; ezeket a csoportokat idővel átvettem. A gyerekek rengeteg örömet szereznek, és most végre azt taníthatom nekik, amit igazán fontosnak tartok.

Nagyszerű kezdeményezésnek tartom a szolgáltató kántorok számára meghirdetett kántortovábbképző tanfolyamot Fóton! Magam is részt vettem már rajta két alkalommal. Módot ad arra, hogy tudásunkat a saját tempónkban fejlesszük, beszerezünk darabokat, lehetőséget teremt a tapasztalatcserére, a hitbeli épülésre, kikapcsolódásra, feltöltődésre. Ajánlom mindenkinek!

El kell mondanom: sajnos folyamatosan küszködöm azzal, hogy kevés a zenei tudásom, mivel nem erre a pályára

készültem. Ezért azt javaslom a kántori szolgálat iránt érdeklődő fiataloknak, ha tehetik, jelentkezzenek az Evangélikus Hittudományi Egyetemen most induló kántor szakra!

A szolgálat nem könnyű; gondolok itt a hideg templomokra, a rengeteg temetésre és arra, hogy nekünk az ünnep is folyamatos munkával telnek. Ehhez megértő család kell. De az erőt kapjuk, felülről! Nekem sok erőt ad a gyerekek csillogó szeme, a sok őszinte kérdés is. Vagy ha valaki azt mondja az istentisztelet végén: „Szépen játszottál ma.” Vagy amikor a temetés után könnyes szemmel, de szeretettel szorítja meg a kezem a gyászoló, és azt mondja: „Köszönöm, szép volt.” Fontos, hogy a gyülekezet minden rétegével legyen személyes kapcsolat; hogy úgy éljek, járjak a városban, hogy tudják rólam, hová tartozom, kiről teszek bizonyosságot!

A címben idézett ének összefoglalja a leírta: „Elfogadtál és elhívtál, élő Jézus, Mesterünk. / Kegyelem, hogy veled járó tanítványok lehetünk. // Szolgálatra, tette készen ma is útnak indulunk. / Erőt, áldást tőled kérünk, tőled várunk, hú Urunk.” (EÉ 475,1–2)

■ KEVEHÁZI MÁRTA

A Déli Egyházkerület felügyelőjének alábbi invitációja már olvasható volt lapunk húsvéti számában. Akkor azonban – szerkesztőségünk hibájából – két név kimaradt a paksi fórumon „kérdővondható” egyházi munkatársak sorából.

Hogy jobban megismerjük egymást

A június 22–23-án Pakson megrendezendő ötödik országos evangélikus találkozón jó alkalomnak ígérkezik az első este tartandó fórum.

Moderátorként az egyházi munka különféle területeinek a vezetőivel beszélgetek majd. Ott lesz Szeverényi János, aki a misszió felelőse és fáradhatatlan munkása. Hafenschér Károly országos irodaigazgató egyházunk működésével kapcsolatosan várja a kérdéseket. Mihályi Zoltánt, az oktatási osztály vezetőjét iskoláinkról faggathatjuk.

Részt vesz a beszélgetésen egyházunk legfőbb törvény- és döntéshozó testületének, a zsinatnak a világi elnöke, Muntag András. Legutóbb az Üllői úti székház ügyében mondták ki a végső szót! Minden kérdésüket feltehetik neki a zsinat működésével és munkájával kapcsolatban.

Egyházunk kiadójának igazgatója, Kendeh K. Péter is válaszol majd az egyházi kiadványokat érintő kérdésekre. Szeretett – és remélem, sokak által előfizetett és olvasott – hetilapunknak, az Evangelikus Életnek a főszerkesztőjét, T. Pintér Károlyt is faggathatjuk.

Remélem, sokan leszünk a fórumon (fiatalok is!), hiszen sokat megtudhatunk egymásról, egyházunkról.

Minden kérdést feltehetnek előre is! Elküldhetik őket a címre hagyományos levélben (1088 Budapest, Puskin u. 12.) és e-mailben is (anna.lengyel@lutheran.hu).

Szeretettel várom kérdéseiket, leveleiket, hogy a paksi találkozón jól ki beszélhessük egyházunk ügyeit. Békesség néktek!

■ RADOSNÉ LENGYEL ANNA
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

Próhle Gergely a Magyar Pax Romana kongresszusán

Az állam és az egyház kapcsolatáról tartottak kétnapos tanácskozást az elmúlt héten Budapesten.

A kongresszus pénteki előadói között volt Próhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, aki – az állam és az egyház mai kapcsolatáról szólván – kitért az egyházfinanszírozás vitatott kérdésére is. Szerinte ebben a politikától független államigazgatási automatizmusoknak kellene érvényesülniük. Mint rámutatott, nagy mulasztás, hogy ez az elmúlt tizenhét évben nem valósult meg; ezért az állami pénzek folyósításának módja politikai döntésektől függ, állandó viaskodás folyik arról, hogy ki mennyit kérhet és kaphat.

Az egyházak társadalmi hasznosságáról szólva Próhle Gergely kifejtette: a médiában nincs konjunktúrája annak, hogy az egyházak társadalmi hasznosságát kidomborítsák. Az 1990-es évek elején nem sikerült átvinni azt az üzenetet, hogy az egyházak nem anakronisztikus jelenségek, hanem a modern világ részei. Márpedig az egyházak társadalmi szerepvállalása a közjó szolgálata és az annak érdekében végzett munkálkodás. Az egyházak ugyanannak a célnak az érdekében dolgoznak más eszközökkel, mint amit egy modern demokratikus államrend is megkövetel – hangsúlyozta az országos felügyelő.

Az evangélikus egyház világi vezetője egy 2002-es tanulmány adataira hivatkozva elmondta: a felmérés szerint a magyar népesség 25 százaléka nem hívő, 18 százaléka nem gyakorolja hitét, 27 százaléka a maga módján vallásos, 17 százaléka ritkán, 13 százaléka rendszeresen jár templomba. A betegség miatt kiesett munkanapok száma ugyanakkor 42 százalékkal alacsonyabb a hitüket az átlagnál rendszeresebben gyakorlók körében, és ebben a körben a legalacsonyabb a depresszióban szenvedők száma. A hitüket rendszeresen gyakorlók között 43 százalékkal kevesebben dohányoznak, mint az átlag körében – mutatott rá Próhle Gergely.

A kongresszuson átadták a szervezet kitüntetését. Az idén a Magyar Pax Romana Farkas Beáta jogászt, közgazdászt, a Szegedi Tudományegyetem Pénzügyek és Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Intézetének vezetőjét, valamint Polgár Kornél Hollandiában élő építész-tüntetett ki díjával.

► MTI

A lelki építkezés ideje

Hokker Zsolt másodlelkész beiktatása Óbudán

► Az óbudai gyülekezetben a második világháború óta mindmáig tartottak az épületfelújítási munkálatok – templomuk ugyanis súlyosan megrongálódott egy bombatalálat következtében. A tatarozások befejeztével most a lelki építkezés ideje érkezett el. Ennek jegyében az egyházközség presbitériuma úgy döntött, hogy másodlelkésznek hívja meg Hokker Zsoltot. A több mint három éve Óbudán – első szolgálati helyén – beosztott lelkésznek szolgáló fiatallelkész Bence Imre, a Budai Egyházmegye esperese iktatta be hivatalába Bálintné Varsányi Vilma helyi lelképásztor liturgiai segédletével április 14-én. Az ünnepi istentisztelet igehirdetőjének dr. Fabiny Tamást, az Északi Egyházkerület püspökét hívták meg.

Fabiny Tamás Mt 8,14–17 alapján tartott igehirdetésében egy olyan történetet helyezett a középpontba, amelyben Jézus követi tanítványát annak otthonába, és nemcsak meglátogatja, de meg is gyógyítja azokat, akiknek gyógyulásra van szükségük. A püspök Jézus példája nyo-

gyülekezet egész szeretetkultúráját, mert ez az, amiből melegség, élet és örök élet árad. „Az Isten szeretet.” Annak a szeretetnek, amellyel mi, emberek szeretjük egymást, az isteni szeretet megtapasztalásából kell táplálkoznia. Nem a lelkész személye építi fel a gyüle-

FOTO: BOTTA DÉNES

mán azt kívánta a szolgálatát Óbudán kezdő és ott is folytató Hokker Zsolt lelkésznek, hogy sok lakásba tudjon ellátogatni, és legyen képes őket Jézus látogatta otthonokká varázsolni – azáltal, hogy az örömhírt hozó Jézus gyógyító szavait, az evangélium örömmüzenetét szólatatja meg. Fabiny Tamás kiemelte, hogy a közvetlen, személyes emberi megszólításra, a „gyógyító érintésekre”, a kapcsolatok építésére különösen nagy szükség van ebben a világban, amelyben egymáshoz eredetileg közel álló emberek és közösségek egyre inkább eltávolodnak egymástól.

Az 1Jn 4,7–16 alapján tartott „szószékfoglaló” prédikációjában Hokker Zsolt hangsúlyozta, hogy a felolvasott igeszakaszban tizenkilencszer fordul elő a szeretet szó. Ennek az átélte tartalma tartja mozgásban az egész világot, és az isteni szeretet alapozza meg a

kezetet, hanem az, ha a közösség tagjai megtapasztalják Isten bűnbocsátó szeretetét – amely a húsvéti örömhírben fejeződik ki a legteljesebben –, és tovább sugározzák a világban.

Az istentisztelet utáni ünnepi közgyűlést Györfi Károly, az Óbudai Evangélikus Egyházközség felügyelője nyitotta meg. Fabiny Tamás püspök és Bence Imre esperes köszöntő szavait követően Hokker Zsolt küldő gyülekezetének a nevében Koczor György pápai lelkész osztotta meg gondolatait az ünneplő közösséggel, majd Bálintné Varsányi Vilma adott hangot afeletti örömeinek, hogy a hatodéves kora óta Óbudán szolgáló Zsolttal harmonikus és gyümölcsöző munkakapcsolatban végzik a hivatásukat. Az óbudai evangélikusok ünnepe a gyülekezeti teremben szeretetvendégség keretében tartott állófogadással ért véget.

■ PETRI GÁBOR

BÉKESSÉG NÉKTEK!

5. Országos Evangélikus Találkozó Paks, 2007. június 22–23.

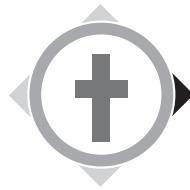
Jelentkezni a lelkészi hivatalokban lehet 2007. április 30-ig.

Információ:
<http://talalkozo.lutheran.hu>
talalkozo@lutheran.hu

„Szövetségre lépek veled...”

ÉGTÁJOLÓ

„Szövetségre lépek veled, sőt utódaiddal is, örök szövetségre minden nemzedékünkkel. Mert Istened leszek, és utódaidnak is.” (1Móz 17,7)

Az emberiség sok évezredes civilizációtörténetéből jól ismerjük a megkötött szerződéseket, szövetségeket jelentőségét, társadalmi hasznát. Szerződés, egyezmény, megállapodás, majd az ezekből kifejlődő törvények, törvénygyűjtemények szabályozták és szabályozzák a társadalom, a társadalmi intézmények, viszonyok működését. Szövetségi paktumok, megállapodások határozzák meg a gazdaság, a politika és a kultúra játékszabályait, a háborút és a békét, az államközi kapcsolatokat, de szerződés alapján működnek a legintimebb szférák is: a házasság, a családi élet, sőt szerepet kapnak ezek a vallásban, az egyházi intézmények működésében is.

Fejedelmek, királyok, állami vezetők kötnek egymással írásos egyezményeket, hogy biztosítani tudják egy ország, egy birodalom, netán egy kontinens békéjét, jólétét, szellemi és anyagi virágzását, és szövetkeznek háborúban is, hogy növeljék a győzelem esélyét vagy a védelem hatékonyságát.

Kereskedők, árutermelők, szolgáltatók, cégek, pénzintézetek kötnek kereskedelmi szerződéseket, együttműködési

megállapodásokat a több haszon, a mindenható és mindent meghatározó profit érdekében, megteremtve ezzel a mennyiségi és minőségi növekedés feltételeit.

A házasulandó párok is egyfajta életre szóló szerződést, szövetséget kötnek. Ünneplés keretében közöttük, nyilvánosan is kimondják, hogy egy egész életen át együtt szeretnének élni a család kötelékében, megosztva egymással jó, rossz, örömet, bánatot egyaránt. Az életet szinte el sem lehet képzelni jogerős szabályok, szerződés, szövetségek nélkül.

Való igaz, hogy nagy szükség van az írott formában megkötött egyezségekre. Saját lelkészi, egyházvezetői gyakorlatomból tudom, hogy nagyon kellemetlen dolgokat szüül a félreértés, a „másképp értés” vagy a mesterségesen előidézett amnézia. Sokszor groteszkbe hajló parlamentáris demokráciánk diskurzusainak céltudatos „félreértése” is az írásos megállapodások szükségességéről tanúskodik. Ahol „ígéret bolondnak örömmé válik”, a fehérből fekete lesz, fából vaskarika, az igazságból hazugság, a hazugságból pedig veretes igazság. Egy kis mentelmi jog pedig mindig kapóra jön.

Hogy valamilyen módon mégis elkerüljük a kellemetlen félreértéseket, a vé-

geláthatatlan nézeteltéréseket, és világossá, értelemszerűvé és egyértelművé tegyük gondolatainkat, megjegyzéseinket – nos, erre találtuk ki az írott és íratlan szerződést.

A szerződés nem más, mint két vagy több, rendszertint egyenlő fél meghatározott feltételekkel létrejött, szóbeli vagy írásba foglalt megállapodása jogi nyelven, amelyben a felek bizonyos dolgokra nézve kötelezettséget vállaltak, és amelyet egyező és szabad akarattal nyilvánítottak. Sajnos azonban a mindennapi tapasztalat azt mutatja: szerződést általában azért kötnek, hogy legyen mit megszegni... A Szentírásban is szó van egy nagyon különös megállapodásról, amely szokatlan feltételekkel, klauzulákkal kötött. Ebben a szövetségi szerződésben a végtelen, örök Isten a halandó, véges, de terminált létű emberrel köt szövetséget.

Emberi szemmel nézve ez furcsa, hiszen egy megállapodást általában egyenlő felek kötnek meg.

Csakhogyné Isten és ember vonatkozásában egyenlő felekről, hasonló partnerekről, kölcsönös érdekekről szó sem lehet. Egyfelől ott van a mindenható, az örök, a teremtő Isten, mindennek forrása, másfelől pedig ott az ember, a teremtmény a maga véges, töredékes létevel. Igaza van Barthinak, aki Isten transzcendenciájára utalva kijelenti, hogy Isten „egészen más”. Isten nemcsak ontológiailag, de lényegében is teljesen más, mint a teremtett világ. És akkor jogos a kérdés: hol lehet itt kölcsönös érdekről, egyenlő felekről beszélni? Mi az, amit én, a törekény teremtmény a Mindenhátnak adhatok?

Hogy Isten mit ad nekünk? Az evidens, egyértelmű dolog. Egyetlen szóval: *mindent*. A léte, magát az életet – ebben a földi létben semmi sem a sajátunk. Ezért furcsa számomra ez a nagyon egyoldalúnak is mondható szövetség.

Adva van egy bolygó, nomád arameus nemzetség, Ábrahám és nagy családja, később pedig egy rabszolgatömeg, hazátlan leszámrazottak, a történelem nevélenjei, esélytelenjei. Isten velük kötött szövetséget, hogy később áldással le-

gyenek az egész emberiségre nézve, hogy Isten képviseljék az egész emberiség előtt.

Az Újszövetségben egy még felfoghatatlanabb szerződés kötött. Isten az egész emberiséggel köti meg szövetségét, és ezt egyetlen fia, Jézus Krisztus életével pecsételi meg. Érthetetlen, hogy Isten éppen velünk, ellenségeivel köti ezt a szerződést, hogy az ő gyermekei, népe legyünk.

És mi ennek az alapja? Nem más, mint „a létezés végső valósága, Isten totális, feltétlen szeretete” (*Kierkegaard*). Ezt megérteni nem lehet, nincs racionális magyarázata. Érezni és elfogadni kell. Ez az elfogadás nem más, mint az élő hit, amely megragadja Krisztus kegyelmét, megtapasztalja a Feltámadott valóságát és a belőle áradó erőt.

Adorjányi Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Evangélikus köszöntés a pápának

Levélben köszöntötte XVI. Benedek pápát születésnapja alkalmából Mark S. Hanson evangélikus püspök, a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) elnöke. Levelében – egyebek mellett – a következőket írja: „Imádkozom azért, hogy Róma püspökeként és a római katolikus egyház fejeként még sok éven át folytatódjék a közös távlatot és a barátságot építő szolgálata.” A pápa április 16-án, hétfőn ünnepelte nyolcvanadik születésnapját.

Mark S. Hanson LVSZ-elnök – aki egyszermind az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyház elnök-püspöki tisztét is betölti – levelében emlékezett arra, hogy a megigazulásról szóló, történelmi

jelentőséggel bíró evangélikus-katolikus Közös nyilatkozat aláírásának tizedik évfordulójáig már csak két esztendő van hátra. Kifejezi azt a vágyát, hogy a 2009-ben megrendezendő ünnepség „egyrészt vegye figyelembe, milyen nagy jelentőségű ez a nyilatkozat közöségeink számára, másrészt pedig az esemény közelede sűrűsége a közös munka folytatását”.

A Lutheránus Világszövetség elnöke köszönetet mondott XVI. Benedeknek a világszövetség megalakulásának hatvanadik évfordulója alkalmából két héttel ezelőtt küldött, gondos megfogalmazású üzenetért.

► Forrás: LWF News

Újabb fontos állomás az Európa megújulását és egységét szolgáló zarándoklaton

◀ Folytatás az 1. oldalról

Krisztus hívó népe ugyanakkor nem lát más lehetőséget, mint ezek megélését, ha Európa megújulására, egységére és távlatára gondol.

Vasárnap délután Budapesten a Lágymányosi Ökumenikus Központban rendezték meg azt az istentiszteletet, amelynek keretében a magyarországi történelmi egyházak és

Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek szentbeszédében arra irányította a figyelmet, hogy belső megújulás, az Isten országának lelki megélése nélkül nem várható semmilyen társadalmi-gazdasági megújulás. Bölszei Gusztáv református püspök a Messiás uralkodásának ézsaiási próféciája (9,2-7) alapján arra hívta fel a jelenlévők figyelmét, hogy e zarándoklatnak csak akkor van értelme, ha ben-

hívás ma még akkor is aktuális és valóságos, ha szavakban, formálisan nem is hangzik el. Vészjósló jelek hívják azokat bizonyosságtételre, akik reménységet és megújulást adhatnak Európának.

Az istentiszteletet az *Égőgőpő gospelkórus* szolgálata tette felemelővé, majd az azt követő szeretetvendégség bensőséggé, közösségépítővé.

Hétfő délelőtt külföldi vendégeink és a Nagyszébenbe készülő magyarországi delegációk képviselői ismerkedtek egymással, illetve az e zarándoklatban rejlő reménységekkel, elvárásokkal, aggodalmakkal és ígéretekkel.

A konzultáció fontos résztvevője volt Colin Williams, az Európai Egyházak Konferenciájának főtárgya. Mint a nagyszébeni nagygyűlés meghatározó szervezője hiteles és érvenyes információkat tudott adni az előkészületekről és a tervekről. A beszélgetésben a hívő elkötelezettség és a józan felelősségtudat egyaránt kifejeződött. Mindannyian átértékelték annak fontosságát, hogy nagy várakozással és odaadással járjuk e zarándoklat utolsó szakaszát.

Ne érjük be kevesebbel, mint hogy aktív részesei lehessünk annak a fáradozásnak is, hogy Európa megújuljon az alapvető keresztény értékekben, és újra a reménység és világszerte földrésztvé legyen.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN,
a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtárgya

FOTO: BOTTA DENES

egyetemi lelkészeik képviselői imádságban és igehirdetésben tettek bizonyosságot a hit megújító erejéről, s fejezték ki reménységüket az e zarándoklat folyamatában és a szeptemberi nagyszébeni találkozásban rejlő áldásos lehetőségek iránt (képünkön).

ne a bűnbánat konkrét, és így valóságosan a Békesség Fejedelmének követeként kívánunk benne részt venni. Fabiny Tamás evangélikus püspök emlékeztetett arra, hogy a pogány Európa egyszer már az evangélium hírnökeinek meghívásában látta jövőjét. Ez a meg-

Zátonyról kikötőbe

► **A hajótörött házasságok és az elváltak lelkigondozása Amerikában és Magyarországon címmel hirdette meg bibliáráját április 12-ére az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) az Országos Egyházi Iroda épületébe. A téma izgalmas és aktuális, hiszen Magyarországon majdnem minden második házasság felbomlik...**

Nyitóiáthítatában a női missziós munkaág vezetője, B. Pintér Márta Mal 2,10-16 alapján hirdette Isten ígését. Az ősi üzenet félreértéketlen: „Vigyázzatok azért magatokra, és ne legyetek hűtlenek ifjúkorotokban elvett feleségetekhez! Gyűlölöm azt, aki elválik feleségétől – mondja az Úr, Izráel Istene –, mert erőszak tapad ruhájára – mondja a Seregek Ura. Vigyázzatok magatokra, ne legyetek hűtlenek!” Ezekből a kemény mondatokból két dolog nyilvánvaló: az első az, hogy a válás nem a mi modern korunk tünete csupán. Vannak időszakok, amikor dekadens társadalmi jelenséggé válik. A próféta iige másik üzenete: Isten a házastársi hűségét áldja meg, mert a házasság, a család az ő teremteni rendjéhez tartozik. Ajándék. Jézus is erre gondolhatott, amikor azt mondta: „Amit tehát az Isten egybekötött, ember el ne válassza.” (Mk 10,9)

Szabó György építész, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője, négy gyermek édesapja a *Házasság Hívője* mozgalomról számolt be, amelyet három évvel ezelőtt kezdeményeztek a kerületükben. Eredetileg a katolikus egyházból indult a kezdeményezés, hogy találkozások, szemináriumok révén megszilárdítsa és megerősítse a házastársi kapcsolatokat. Ha a férj és a feleség nem beszélgetnek, nem fordítanak tudatosan időt egymásra, akkor házasságuk boldogságát a megszokás, a kiüresedés és az elhidegülés örömtelen szürkesége válthatja fel. Az egymás iránti szeretetre vigyázni kell. „Az az ösvény, amelyen nem járnak, idővel elgázosodik” – mondta szellemesen az előadó. Ezek a közös hétvégéken a házastársak feladatokat is kapnak, melyeknek a megoldása elmélyíteti a kapcsolatukat. A házaspárok közösségében pedig megosztják egymással tapasztalataikat. Ez a mozgalom tulajdonképpen meg akarja előzni, hogy a házassági krízisek válással végződjenek.

A Református Házasság- és Családsegítő Szolgálat vezetője, Szarka Miklós terjedelmes tanulmányt írt a *Credo* című evangélikus folyóiratba (*Lelkesházasságok válsága és gondozása*). Erre hivatkozva ismertette előadásában B. Pintér Márta azt a sajnálatos tény, hogy a lelkészek körében is egyre gyakoribb a házassá-

gok felbomlása. Ez nemcsak az elváltak számára jelent sok gyötrelmet, vívódást és fájdalmat, de kihat a gyülekezetek életére is. Bizonyos esetekben megbotránkoztatja és megosztja a gyülekezetet, veszélyezteti a szolgálat hitelességét.

Ugyanakkor nagy szükség van arra is, hogy a már elvált emberek feldolgozhatják házasságuk kudarcát, az őket ért traumát. Tavaly augusztusban ezért vett részt egyházunk egy úgynevezett *talpraállító tanfolyam* megszervezésében. Az előadó Craig Henry, az amerikai The Chapel elnevezésű baptista gyülekezet lelképásztora volt. Előadása végén B. Pintér Márta ennek a tavaly nyáron tartott alkalomnak a tematikáját ismertette. Zárásul egy levélből idézett, amelyet az augusztusi tanfolyam után kapott református lelkész testvérétől, aki felhatalmazta arra, hogy bármilyen nyilvánosság előtt közölheti. „A konferenciát követő napokban megérlelődött bennem a szándék, hogy két év után újraegyesítsük a családomat. Nagy örömmel, hogy ebben volt feleségem, M. is partner. Amikor a hét végén, a negyvenharmadik születésnapomon elmondtam, együtt sírtunk a gyerekeinkkel. Mindebben az segítette, hogy a konferencián számomra is megszólalt Isten kegyelmének jó híre és az a felszabadító üzenet, hogy az életünket kezünkbe vehetjük a kegyelemre hagyatkozva, és ebben semmi és senki nem lehet gát.”

A hozzászólásokban megfogalmazódott, hogy a válás bonyolult folyamat, okai szerteágazóak, mint a növények hajszálygyökerei. A problémát tehát nem lehet sablonosan kezelni. Elhangzott olyan vélemény is, hogy a teológián tanuló fiatalokat is fel kellene készíteni a házasságra, a házassági konfliktusok feldolgozására, továbbá hogy mentálhigiénés tanfolyamokat kellene tartani – akár a gyülekezetekben is.

Az EBBE-ülés egyik résztvevője felidézte egy fiatal lelkész házaspárral való, évekkorábbi találkozását. Arról beszélgettek, hogy miként lehetne csökkenteni a felbomló házasságok számát. A fiatal lelkész nővérről így adta meg a kérdésre a választ: „Szeretem a férjemet, mert szeretni akarom!” Ez az Ady-verset idéző megfogalmazás azt a tudatosságot, elhatározást fejezi ki, hogy vigyázunk a szívünkre, az érzéseinkre. Tudatosan vigyázunk a házasságunkra! Esküvel is ígértük egymásnak: „...igazán szeretem, hűséges házastárs leszek. Isten rendje és ígéje szerint, holtomig, holtáig el nem hagyom...”

E nélkül az *akarás* és *szándék* nélkül a mentálhigiénés tanfolyamok sem tudnak segíteni kríziseinkben. „Vigyázzatok magatokra, ne legyetek hűtlenek!” – ezt a tudatosságot kéri tőlünk az Isten is.

■ I. P. K.

Jogerősen pert nyert a református egyház

Másodszor sem állta ki a törvényesség próbáját az oktatási miniszter 2004. augusztusi határozata, melyben államigazgatási eljárásban másodfokon is elutasította a református egyház immár jogosnak bizonyult kérését a gyógynevelési oktatás utáni közoktatási kiegészítő támogatás elismerésére.

A Horn-kormány által megkötött vatikáni megállapodás alapján 1998-ban vezették be a közoktatási kiegészítő támogatás rendszerét, s az övodai nevelés, az iskolai oktatás és a szakképzés mellett a gyógynevelési oktatás mindhárom területe (a korai fejlesztés, a fejlesztő felkészítés és a konduktív gyógynevelési oktatás) kezdettől fogva jogcímet jelentette e támogatásnak. Miközben a költségvetési törvények évről évre változatlan szöveggel jelentek meg, 2003. január 1-jével Magyar Bálint tárcája megváltoztatta a jogszabály értelmezését, s a „gyógynevelési oktatás” kifejezés alatt immár nem értette a korai fejlesztést és a fejlesztő felkészítést. Közel kétszáz sajátos nevelési igényű gyermek kiegészítő támogatása nem jelentős összeg, így inkább elvi jelentősége volt annak, hogy a református egyház a független bíróságtól kért jogorvoslatot.

Bár 2005 májusában az egyház jogerősen megnyerte a pert a minisztérium ellen, az oktatási tárca a Legfelsőbb Bírósághoz fordult törvényességi fellebbezési kérelmével. A Legfelsőbb Bíróság formai okokból megsemmisítette a Fővárosi Bíróság ítéletét, azonban az így megismételt – április 11-én lefolytatott – eljárásban ismét a huszonhárom hónappal korábbi végéreményre jutott: sérti a jogbiztonság és a jogállamiság elvét, ha egy állami szerv alapos indok nélkül megváltoztatja a jogszabályok értelmezését.

Az Oktatási, majd Oktatási és Kulturális Minisztérium az időközben eltelt közel három esztendő alatt nem tudta igazolni, hogy volt-e indoka az értelmezés változásának. Sajnálatos tény azonban, hogy Magyarországon a református egyháznak bírósági ítélettel kellett kikényszerítenie a közoktatásért felelős tárcától a sérült idegrendszeri, érzékszervi, mozgásszervi fejlődési funkcióikkal együtt élő, amúgy képzésre kötelezett gyermekeknek az ingyenes gyógynevelési oktatáshoz való jogát. Magyar Bálint utódjára, Hiller Istvánra vár a feladat, hogy – a jogerős bírósági ítélet alapján – eleget tegyen a gyermekük számára egyházi oktatást választó szülők alkotmányos jogai helyreállításának.

► Forrás: Református Hírlevel

Pályázat

A kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskola keresztény elkötelezettségű pedagógus részére pályázatot hirdet matematika-fizika szakos tanári állás betöltésére, amelyhez egyetemi végzettség szükséges. Az evangélikus felekezethez tartozás és a lelkesítő ajánlás előnyt jelent.

Jelentkezni írásban, szakmai önéletrajzzal Király Csabánál, az iskola igazgatójánál lehet május 20-ig. Cím: 9730 Kőszeg, Árpád tér 1.; telefon: 94/562-110.

A Béres Alapítvány V. jubileumi jótékonyági koncertje

2007. május 5. szombat 19:30 a Zeneakadémia Nagytermében

Közreműködik:

A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara

Vezényel: **Medveczky Ádám**

Szólísta: **Jandó Jenő** zongoraművész

Műsor:

Edvard Grieg: a-moll zongoraverseny

Kodály Zoltán: Háry János-szvit

A koncert fővédnöke: Mádl Dalma Asszony

A Béres Alapítvány az est teljes bevételét a bakonyi szücsi Daganatos Betegek Leleki Rehabilitációs Otthona javára ajánlja fel, amely egyike Magyarországi tízenegy daganatos gyermekek kezelését célzó centrumainak.

A közreműködő művészek honoráriumuk teljes összegét felajánlották a jótékony célra. Belépők kaphatók a Zeneakadémia jegypénztárában.

Kérjük, segítsen Ön is!
A Béres Alapítvány számlaszáma:
OTP 11703006-20056326

MagyarRádió

BÉRES A daganatos betegekért

Mesemaronaton

FOTO: BODA ZSUZSA

Meseország varázsoltott április 14–15-én a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ falai közé. A hatodik alkalommal meghirdetett, *Palócország – meseország* elnevezésű palóc mesemondó versenyre Magyarország, a Felvidék és a Vajdaság hatvanöt településéről több mint százán utaztak a nógrádi városba, hogy életkoruk szerint hat kategóriában induljanak e kétnapos „mesemaronaton”. A legidősebb résztvevő nyolcvanhárom, a legifjabb ötesztendő volt. A zsűri a megmérettetésre érkezetteknek a fődíjak mellett különdíjakat is átadott. A Luther Kiadónak és az *Evangelikus Élet* szerkesztőségének az ajándéka-it Bodor Gábor, Grbalik Bianka, Koncz Gabriella, Pálkás Margareta, Brindzák Márta, valamint Sztanko Dóra vehette át.

■ G. Zs.

További képek a <http://myluther.hu/articles/120> oldalon találhatóak.

Palócokról – versenyen kívül

► „Szójeztésekből ismerni rájuk közönségesen...” – jegyezte le *Szeder Fábrián* író, szerzetes tanár *A palócokról* című, 1819-ben megjelent munkájában. Számos ilyen ízes „szójeztést” hallhattak, illetve szövegnél szebb népviseletet csodálhattak meg mindazok, akik április közepén ellátogattak Balassagyarmatra, a hatodik alkalommal megrendezett *Palócország – meseország* elnevezésű palóc mesemondó versenyre. A versengés végén a bírálóbizottság néprajzkutató elnökével, dr. Limbacher Gáborral beszélgettünk.

– Határainkon túlról most is érkeztek résztvevők a versenyre, a Zombor és Apatin városa között fekvő vajdasági Kupuszinárol ebben az esztendőben például első ízben.

– A határon túli magyarok megmaradása szempontjából lényeges, hogy nagyrészt szóhasználatukkal és viseletükkel őrizték, illetve őrzik magyar és palóc identitásukat. A rendi társá-

ta, s van olyan vélekedés is, hogy már a honfoglalás előtt itt, a Kárpát-medencében éltek. Az a lényeg, hogy a mai napig a magyarság jellegzetes néprajzi csoportját alkotják, akik nagyrészt megőrizték nyelvüket és kultúrájukat.

– Egyesek akár úgy is, hogy például el miatti a mesemondó verseny miatt „újratanulják” a tájnyelvet.

– Ez előfordul, hiszen – főleg inkább az anyaországiak között – a nyelvjárás tekintetében sokan „asszimilálódtak”, azaz a mindennapi életben már a ma használatos köznyelvet beszélik.

– És nagy valószínűséggel azt sem mindenképp arra, hogy meséljenek... Ma, a televízió, az internet, a DVD korában van még egyáltalán létjogosultsága ennek a műfajnak?

– Az elmúlt tíz évben a versenyre jelentkezők számának növekedése azt mutatja, hogy van. Egyébként e kérdésre a válasz attól függ, honnan nézzük a dolgokat. Van olyan fölfogás, mely szerint a múlt felé orientáló népi kultúra, népmesét és mesemondást nem kellene támogatni, mert csak az új felé fordulva lehet előrehaladni. A felvilágosodás óta Európában egyre inkább ez az uralkodó fölfogás.

Kétségtelen, a paraszti társadalom lényegében hátrálva haladt a jövő felé, szellemi-lelki értelemben tekintet a teremtés lebilincselő határtalansága vonzotta, amit saját földművelő, jószágartó falusi életmódjában újra és újra megtapasztalt. Paraszti szemmel az élet feltámadása, a hősök halhatatlansága az emberi sors olyan perspektívája, amely a vallásgyakorlaton túl a népmesék világát is jellemzi. Mint ahogy az órával mérhető, monoton múlt idő és a földrajzi távolság realitása is meghaladható, amint Krisztus Urunk itt, a mesélő környezetében és idejében jár, tanítva az élet igaz szemléletére.

A mai városi ember számára talán meglepő, de a Palócföldön egyre több gyermek, ifjú és már felnőtt öltözik elődei népviseletébe, formálja a mondatokat nagyszülei, dédszülei ízésségével, és válik mesemondóvá. A *Palócország – meseország* mesemondó találkozót *Badin Ádám*, a rozsnói Meseszínház vezetője (*evangelikus presbiter – a szerk.*) álmodta meg. Feleségével, dr. *Lengyel Ágnessel*, aki ugyancsak néprajzkutató, kezdettől támogatjuk e rendezvényt, és azért tevékenykedünk, hogy a magyarság ne veszítse el a színeit, hiszen nem lehetünk úgy valódi önmagunkká, ha feladjuk jellemző, etnikai árnyalatokból összetevődő karakterünket. Ennek megőrzésében a néprajzi csoportoknak, így a palócságnak is fontos szerepe van. Ezt szolgálja a mesemondó találkozó, ezt a Balassagyarmaton évente megvalósuló palóc búcsú, és az országhatáron átvélő palóc identitásudat megőrzésének szolgálatába szeretnénk állítani a kapcsolattartás modern eszközeit, a világháló is. Arra törekszünk, hogy létesüljön internetes palóc kapcsolatháló, mely által a palóc nagytáj közérdeklődésre számot tartó eseményei, rendezvényei könnyen megismerhetővé, elérhetővé válnak, és kistáji, települési, sőt személyes kapcsolatok is létesülhetnek.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

Dr. Limbacher Gábor

dalom időszakában semmiféle „előny-nyel” nem járt az, ha valaki palóc volt, szemben a székelyekkel vagy a jászokkal, akik különböző kedvezményeket kaptak. Éppen ellenkezőleg, megbélyegezték őket: a tizenkilencedik század elején például a palócokat egyenesen „maradikként” és „oktondikként” tartották számon.

– Még szerencse, hogy Mikszáth papírta vetette A jó palócok című művét...

– Mikszáth maga is e vidékről származott; a palócokat ő ízes nyelvet beszélő, kedves embereként örökölte meg, s hatására kedvezően változott a róluk korábban alkotott kép.

– Maga a „palóc” elnevezés egyébként honnan ered?

– A palóc név az orosz, lengyel *polovec* 'kun' jelentésű szó átvétele lehet, és valószínűleg a tömeges 13. századi betelepülésük előtt kis csoportokban a magyarság közé már betelepült kun elemek megjelenésére szolgált. Mások úgy vélik, hogy a palócok a kabarok leszármazot-

– A helyi Palóc Múzeum korábbi igazgatójaként bizonyára nem érthette váratlanul a felkérés, hogy legyen a mesemondó verseny zsűrijének elnöke.

– A tudományos kutatómunka eszemben sem beosztás, hanem hivatás kérdése. A szakmai tevékenységnek pedig igazán úgy van eredménye, ha beépül a kultúrába, a közéletbe, a közművelődésbe. A romantika időszakában, két évszázada mint a nemzeti mibenlét és múlt iratlan forrásához fordultak a paraszti kultúra felé. Ma, a magyar nemzeti, sőt közösségi emberi lét válsága idején megint érdemes a népi műveltségre figyelni. Természetközeli, hagyományos vallási karaktere forrásul szolgálhat az irányvesztés és megosztottság időszakában. Akik ilyenként merítenek belőle, azokhoz szívesen társulok.

– Hol élnek a palócok, és mióta tartják számon őket mint népcsoportot?

– A tizenkilencedik század elején figyeltek fel rájuk, amikor kialakult a néprajz mint tudomány, és feltámadt az érdeklődés a nép élete és szokásai iránt. Az akkori források szerint Heves, Nógrád, Borsod és Gömör megye találkozásánál élt a palócság, bár a Nógrád és Hont megye határán. Csábon született *Szeder Fábrián* a maga szűkebb pátériájából kiindulva ismertette a palócokat az 1810-es években. Az egymást követő kutató nemzedékek azután egyre kijelentőbbé váltak a Palócföld határát, és a huszadik század harmincas éveiben már szinte a Kassától Nyitraig, valamint az Északi-középhegység déli pereméig terjedő hatalmas terület egész magyarságát palócnak tekintették.

BODA ZSUZSA FELVÉTELEI

Róka Szabolcs népzenezés éppen a soron következő mesemondót penderíti a mikrofonhoz

A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJVAL KITÜNTETETT Evangelikus Színház

DUNA PALOTA (Budapest V., Zrínyi u. 5.)

Heltai Jenő: Egy fillér

Álomjáték három felvonásban

SZEREPLŐK: O. Szabó István Jászai-díjas, Forgács Szilvia, Kárpáti Tibor, Szőlőskői Tímea, Martin Adél, Gyurin Zsolt, Farkas Tamás, Szoboszlai Éva, Lénárt László, Mucsi Sándor, Szabó Péter, Medgyessy Pál

RENDEZŐ: Udvaros Béla

TOVÁBBI ELŐADÁSOK:

április 28., május 19., 26., szombat délután 3 óra
április 22., május 13., június 3., vasárnap este 7 óra

Jegyárúsítás mindennap az 1/250-5338-as telefonszámon, valamint hétfő, szerda, péntek délután 14–18 óra között a Duna Palota portáján (tel.: 1/235-5500).
Helyárak: 2200, 1700, 1400 forint.

Debreceni díszpolgárrá választották a kántus karnagyát

A Debrecenért munkálkodókat jutalmazta a város napján, 2007. április 11-én a település közgyűlése, amelynek képviselő-testülete díszpolgári címet, Pro Urbe Díjat, mecénásdíjat, sajtódíjat és Kölcsey Ferenc-ösztöndíjat adományozott. A kálvinista Rómaként is emlegetett város díszpolgára az lehet, aki Debrecen érdekében marandót alkotott, hozzájárult szellemi és anyagi gyarapodásához, nemzetközi hírnevének erősítéséhez. Idén a Debreceni Református Kollégiumi Kántus méltán híres, Liszt-díjas karnagya, *Berkesi Sándor* kapta a kitüntetést. A példaeértékű zenepedagógiai munkásságát is végző *Berkesi Sándor* 1967-től vezető karnagya a kántusnak, amellyel rangos nemzetközi versenyeken is kiemelkedő eredményeket ért el.

► MTI

A szalvéta titkai

Ki nem gyűjtött gyerekkorában szalvétát? Szinte mindenki félrerakott egy-egy szebb, művesebb darabot, hogy aztán a barátaival vagy csak úgy, a saját gyönyörűségére nézegesse. Minden bizonnyal ez is közrejátszott abban, hogy napjainkra a szalvéta elrugaszkodott az eredeti funkciójától, önálló életre kelt, és a gyűjtők által megbecsült műalkotássá vált. A gyártók pedig igyekeznek kielégíteni az igényeket.

Míndez csak modern korunkra jellemző? Csak napjainkban gyártanak mívesen díszített szalvétákat? Bizony nem, a szalvétának immár komoly, évszázados története van, a kezdetek pedig egé-

damasztból, amelyre vagy szitanyomással nyomtatott, vagy kézzel hímzett ábrák kerültek. A szitanyomáshoz használatos merítőszítát kezdetben növényi hancsból, rostnövények fonalaiból, ritka szövésű textiliából készítették; később merítővel is ellátott, fémhuzalokból összeállított szerkezetet használtak erre a célra. A fémhuzalok anyaga réz, bronz, esetleg foszforbronz volt.

A textilszalvétát abban az időben a gyerekek nyakába akasztották, a felnőttek pedig a térdükre helyezték. Amikor aztán először Angliában, majd röviddel később Spanyolországban és Hollandiában is divatba jött a széles, kikeményí-

szen *Mátyás király* koráig, vagyis a 15. század közepéig nyúlnak vissza.

Persze az akkori szalvéta, amelyet már nyugodtan nevezhetünk a most is használatos nyomdaipari termék őseinek, még egészen másminlyen volt. Az 1450-es években ugyanis még vászonból szőtt szalvétát használtak. Korábban – a főúri palotákban és a királyi udvarokban egyaránt – mindenki a dúsán megrakott asztalt takaró, földig leérő abroszba törülte a kezét és a száját. Mivel pedig eleink akkortájt még kézzel ettek, a szolgáltnak minden fogás után új abroszt kellett hozniuk. Így aztán a lakoma meglehetősen elhúzódott; a két fogás feltalálása közti időt beszélgetéssel töltötték ki a résztvevők.

Ilyen előzmények után született meg a szalvéta. Nem szabad elfelejteni: a reneszánsz ember számára a testi és a szellemi táplálkozás egyaránt fontos volt. Ez pedig azt is jelentette, hogy ügyeltek a részletekre – ez alól a szalvéták díszítése sem volt kivétel. Persze akkortájt a szalvéták még textiliából készültek, főleg

tett, fodros, kerek gallér, akkor a felnőttek is a nyakuk köré gyűrték a szalvétát. Az 1500 körül Spanyolországban megjelent illemkódex foglalkozott először a szalvétával; ahogy írja, „művelt ember csöppet sem törli belé az orrát”.

Míndez a vászonból készült asztali szalvéta története. A papírszalvéta jóval később, a 19. század végén született meg, mikor is a papírgyárak már viszonylag olcsón elő tudták állítani az alapanyagául szolgáló, megfelelő minőségű papírt. *Révi nagy lexikona* szerint 1893-ban már „nem ritkán” a papírszalvéták, amelyek kezdetben egyszerűek – többnyire fehérek – voltak. Aztán amikor a nyomdaiparban általánossá vált a színes képek előállítására is alkalmas hengeres gyorsajtó használata, a papírszalvéták is színesek lettek. Ez a technológiai korszerűsödés tette lehetővé, hogy étkezés után kezünket és szájunkat díszesebb vagy kevésbé díszes, de puha papírból készített szalvétával töröljük meg.

■ JEZSÓ ÁKOS

Konferencia Európa kulturális fővárosában

Olykor csalódunk nagyon várt eseményekben, az viszont igazi ritkaság, amikor többet kapunk a reméltnél. Bár az is lehet, hogy inkább a csalódásokra szocializálódtunk, nehezebben tudunk örülni a jóknak. Április 13–15-én Nagyszében – németül Hermannstadt, románul Sibiu – adott otthont az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem (EPMSZ) Erdélyi Köre konferenciájának.

A gazdag hagyományú száz evangélikus városban stílszerűen az impozáns Erdélyi Evangélikus Akadémia volt a rendezvény színhelye. Ami a többletet illeti: ugyancsak ezen a hétvégén került sor Nagyszébenben – mely 2007-ben Európa kulturális fővárosa – az események sorozatát megnyitó ünnepségekre. A városközpont hatalmas tereit zsúfolásig megtöltötte a tömeg pénteken és

kotja a gyülekezetet), és jó volt részt venni az attól mintegy száz méterre található, szerényebb méretű református templomban (ezerkétszáz gyülekezeti tag lelki otthonában) a magyar nyelvű istentiszteleten.

Egészében örömmel állapíthatjuk meg – még ha némi szomorúság vegyült is bele –, hogy a városnak annyi értéke van, hogy a diktatúra sem tudta tönkretenni.

Ami az EPMSZ Erdélyi Köre konferenciájának programját illeti, a tanácskozás az *Erdély az Európai Unióban* címet viselte. Három nagy előadás hangzott el; az első kettő kapcsolódott egymáshoz: *Paul Phillippi* történészprofesszor *Erdély története – egy európai kísérlet?*, míg *Kozma Zsolt* teológiai professzor *Erdély a tolerancia földje?* címen tartott előadást. A sokat

A nagyszébeni evangélikus templom

szombaton este is, hallgatva az egymást váltó zenekarok produkcióját, élvezve a tűzijátékokat.

Kicsit restelkedtünk, amiért hazánkban alig került a köztudatba – bár tudtunk róla –, hogy a mára mind vallási, mind kulturális szempontból sokszínű város 2007-ben Európa kulturális fővárosa. Még akkor is alig írtak nálunk erről, amikor kiderült, hogy 2010-re Pécs kapja ezt a megtisztelő címet és feladatot. Úgy látszik, szomszédainkkal még mindig alig tudunk örülni egymás sikerének. Pedig nyilvánvalóan számos száz, evangélikus és magyar érték is reflektorfénybe kerül az év folyamán.

Közelebb állt hozzánk – és ezzel kapcsolatban is sok információval gazdagodtunk – a szeptember 4. és 9. között sorra kerülő ökumenikus világtalálkozó. Erre kétezer-ötszáz delegátust várnak, de hangsúlyozzák: remélik, hogy nemcsak a hivatalos meghívottak, hanem a különböző vallásokhoz tartozó fiatalabb és idősebb hívek is ellátogatnak majd Nagyszébenbe, a világtalálkozóra. A főút mentén hatalmas sátor várja a delegátusokat, ott lesz a találkozó centruma, de ezenkívül még tíz további színhely – köztük a sportcsarnok – szolgál fórumul a programok számára.

Csábító lenne további hírekkel szolgálni, de nyilván bővebben beszámol majd az előkészületekről nemcsak az egyházi, hanem a világi sajtó is. Örvendetes, hogy – mint arról *Varró Sándor* református lelkipásztor tájékoztatót – a helyi egyházak valóban együtt dolgoznak, helyi előkészítő bizottságot alakítottak az egyetemes imahét szellemiségében készülve az eseményre. A világtalálkozó jelentőségét kiemeli, hogy ortodox többségű országban rendezik meg.

Jó volt meglátogatni a hatalmas gótikus evangélikus templomot (már csak ezernégyszáz német ajkú evangélikus

és joggal emlegetett 1577-es tordai országgyűlés világviszonylatban is kimagasló esemény volt a szabad vallásgyakorlás törvénybe iktatásával. A tolerancia tisztelete mellett azonban látnunk kell, hogy a történelem – és benne az egyháztörténelem – az intolerancia története is. Tegyük hozzá, hogy a tolerancia humanista erény, nem keresztény érték. Jézus nem a másik ember tolerálására, elviselésére szólít fel, hanem a szeretetre.

Maksay Ádám mérnök *Erdély építészeti öröksége az Európai Unióban* címmel tartott előadást. Kiderült, hogy az Erdélyi Református Egyházkerület hatszáznegyven templomából kétszáznegyvenhárom esik műemlékvédelem alá, de jelentős részük mögött már nem áll eleven gyülekezet. Jelenleg a felmérésnél tartanak. Hasonlóak tehát a gondjaink. Keresik a rekonstrukció lehetőségeit, illetve azt, hogy milyen funkciót tölthetnének be az épületek, számolva az uniós pályázati rendszerrel is.

Amikor a vártnál gazdagabb tartalmú hétvégét emlegettem, abba beletartozott az utazásunk előtti este is: *Balla D. Károly* ungvári író tartott nagy sikerű előadást életéről, munkájáról és Kárpátaljáról az EPMSZ magyarországi egyesületének a vendégeként. Az alkalmat az *Evangélikus Élet* is hirdette, és jelentőségét jelzi, hogy a Duna Televízió a teljes másfél órát felvette és rövidesen szerkesztett formában sugározza. Ajánlom a megtekintését.

A hétvége további megerősítését jelentette az EPMSZ új programjának, annak, hogy a munka súlypontja a Kárpát-medencére tevődjék át. Legközelebb Tán – május 13. és 19. között – találkoznak a bázeli anyaegyesület és a Kárpát-medencei körök tagjai a hagyományos akadémiái napokon.

■ DR. F. R.

„Ilyen lehet a klauszrofóbia” – mondja a fiatal újságíró nő a néhány évvel idősebb férfi kollégájának, majd így folytatja: „Szeretem a könyveket, de ez még nekem is sok.” *Umberto Eco* sajtótájékoztatójára várunk, és amíg a XIV. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál díszvendége meg nem érkezik, a krónikás – akit elsősorban a fesztiválon részt vevő keresztény könyvkiadók „feltérképezésével” bíztak meg – az imént halottakon tűnődik.

Lehet némi igazság abban, hogy a huszonöt országból több száz könyvkiadót és -kereskedőt felvonultató könyvfesztiválra ellátogatóban – különösen, ha először jár a Közép-Európa legnagyobb ilyen jellegű rendezvényeként számon tartott eseményen – első benyomásként valami ilyesmi fogalmazódik meg. Akár a földszintre, akár az első emeletre nyíló bejáraton át lép be a Budapesti Kongresszusi Központ épületébe, rögtön a fesztivál „sűrűjében” találja magát. Jobbról is, balról is szorosan egymáshoz simuló hófehér standok „magasodnak”, a polcokon, a pultokon, az állványokon és az asztalokon több mint negyvenezer könyv – köztük háromszáz új cím – kelleti magát, a standok között kanyargó, időnként meglehetősen szűknek bizonyuló folyosón hihetetlen tömeg hömpölyög. Az ember könnyen úgy érezheti, hogy mindjárt összenyomják őt, és menekülni nem lehet...

Bőrönddel a palotában

A ragyogó tavaszi idő és a Gesztenyékert zöldellő, piknikezésre és sütkérezésre hívogató pázsitja ellenére április 12. és 15. között közel ötvenötezeren tértek be a fesztiválnak 1994-es indulása óta otthont adó komplexumba – vagy ahogyan az ünnepélyes megnyitón *Hiller István* oktatási és kulturális miniszter fogalmazott, a könyv és az olvasás „időszaki palotájába” –, és a fentebb ecsetelt körülmények láttán sem hőkölték vissza, sőt lelkesen vetették bele magukat a forgatagba. A forgatagba, amely kiváló terep lehetett volna a különféle fogyasztói és vásárlói magatartásformák tanulmányozására, illetve demonstrálására.

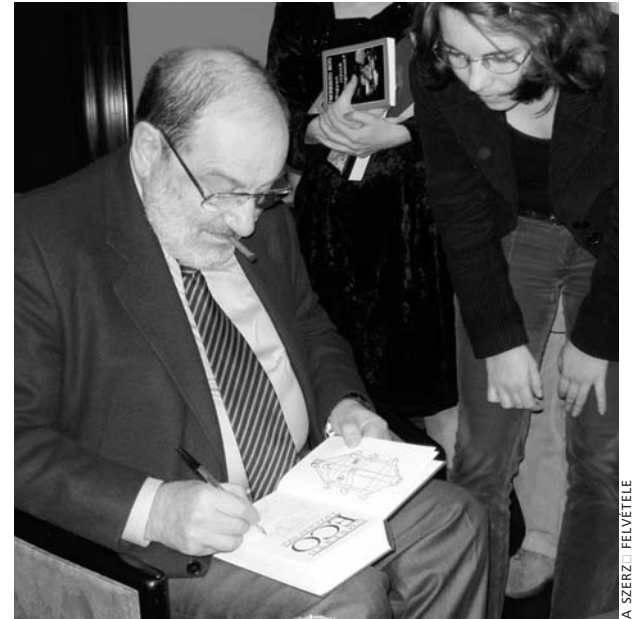
Némelyek a megérzéseikre hagyatkoztak, és (látszólag) céltalanul sodródtak a tömeggel, mások viszont a programfüzetet és a térképet mindig a kezük ügyében tartva módszeresen járták végig mind a három szintet. Voltak, akik minden ismertetőt, prospektust, ingyenes tájékoztató kiadványt lelkesen begyűjtöttek, de voltak, akik visszautasították a szórólapokat, inkább egyetlen nagy noteszbe jegyezték fel az őket érdeklő kiadók elérhetőségeit és egyéb adatait.

Az eseményre jó előre készülő látogatók guruló bőröndöt húztak-vontak maguk után, vagy óriási hátizsákokat cipeltek; a kevésbé rutinosak nejlonzacsokkal és papírtasakkal hadakoztak. Némelyek magányosan járták a központot, mások nagy családi-baráti társaság kíséretében „vonultak fel”. Természetesen szép számmal voltak közöttük irodalommal és könyvkiadással hivatásszerűen foglalkozók, mint ahogy „egyszerű” könyvbarátok is, akik nélkül persze előbbieik is csak félkarú óriások lehetnének.

A rendkívül vegyes közönség minden tagja megtalálhatta a neki tetsző programot. A legtöbb érdeklődőt *Umberto Eco* vonzotta. Az olasz író Magyarországon leginkább mint *A rózsza neve* című regény szerzőjét ismerik, azt viszont már keve-

Jelképesen – de r

Keresztény kiadók a XIV. Budapesti

Umberto Eco dedikál

adóztassák meg az olvasást!) elnevezésű nemzetközi mozgalom vezetőjeként neki is köszönhető, hogy a könyvkiadásra kirótt általános forgalmi adó mértéke nálunk is öt százalékra mérséklődött. Az idei könyvfesztivál díszvendége a nyitónapon pódiumbeszélgetés keretében mutatkozott be, majd *Esterházy Péter* méltató szavai után *Demszky Gábor*tól, Budapest főpolgármesterétől vette át a Budapest-nagydíjat, a hétvége során pedig rendületlenül állta a dedikálók rohamát.

Felrélik Reményik

Lássuk ezek után, hogy a keresztény kiadók miként képviseltetik magukat a fesztiválon, a bemutatók, szakmai előadások, gyerekkonferenciák, fotókiállítások és dedikálások kavalkádjában.

Röpke, reprezentatív korántsem nevezhető közvélemény-kutatása során mindössze egy-két olyan embert sikerült megállítania a tudósítónak, aki az „újságíró” és az „Evangélikus Élet” szavak hallatán nem futamodott meg, vagy nem hozakodott elő olyan kifogásokkal, mint például „sietünk”, „elfáradtunk”, „éhesek a gyerekek”, és így tovább. És azok közül is, akik hajlandók voltak végighallgatni a feltett kérdést – „Találkoztak-e a fesztiválon a keresztény kiadókkal, illetve mit gondolnak a jelenlétükről?” –, érdemben csak néhányan válaszoltak.

Egy, a harmincas éveit elején járó irodalomkritikusnak és szerkesztőnek rögtön a Reményik-kötet jutott eszébe, és elmondta: fontosnak tartja azt a fajta törekvést, hogy az említett kiadók a lelkeségi irodalom mellett szépirodalmat is megjelenessenek. Egy nyugalmazott egyetemi tanár régóta jól ismeri és

Nem feleslegesen!

Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

figyelemmel kíséri az egyházi kiadók kínálatát; örömmel fedezte fel őket itt a könyvfesztiválon, és nagyon jó ötletnek találta, hogy együtt, egy helyen mutatkozzanak be az érdeklődőknek. Mégpedig nagyon is figyelemfelkeltő és jól megközelíthető helyen: a Pátia nevet viselő színházteremben, a díszvendég ország – Kanada – nemzeti standjának közelében, hazánk egyik legnagyobb könyvruházának pódiumával szemben „hívogattak” az egyházi kiadók pavilonjai.

De mely kiadókról is van szó pontosan? Az említett sor egyik végén a Szent István Társulat, másik végén a Harmat Kiadó, a Református Kálvin Kiadó, a Magyar Bibliatársulat Alapítvány és a Luther Kiadó közös – tekintélyes méretű, tizenhat négyzetméter alapterületű – standja foglalt helyet. (Tegyük ehhez hozzá: az országban több mint félszáz keresztény szellemiségű kiadó létezik...)

Megtérülő befektetés

Egyházunk Luther Kiadója két évvel ezelőtt vett részt első ízben a fesztiválon; akkor a Kálvin Kiadóval és a bibliatársulattal együtt bérelt helyet, és mutatta be – a Kálvin Kiadóval és a kolozsvári Polis Könyvkiadóval közösen megjelentetett – kétkötetes kiadványát, a *Reményik Sándor* összes verseit.

Tavaly egyetlen protestáns kiadó sem képviseltette magát a seregszemlén. Mint azt a standon tartózkodók elmondták, ak-

Lengyel Anna Egy cseppben az ember című kötetével volt jelen a könyvfesztiválon

kor olyan rossz feltételeket – méretüket és elhelyezkedésüket tekintve ideálisnak korántsem nevezhető standokat – kínált nekik a fesztivált szervező Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése, hogy inkább el sem jöttek. Ezután döntöttek úgy, hogy idén összefognak, és közösen bérelnek helyet.

Idén a hangsúlyt mind a négy kiadó a jelenlétre helyezte. Külön könyvbemutatóval és egyéb programmal egyikük sem készült, jelen lévő munkatársaik azonban szorgalmasan osztogatták a szórólapokat és a prospektusokat, illetve hívták fel az érdeklődők figyelmét a kiadványokra – nemcsak a sajátjaikra, hanem a testvéregyházakéira is.

Antal Gábor, a Harmat Kiadó értékesítési csoportvezetője, Fodor Csaba, a Kálvin Kiadó terjesztési osztályvezetője (egyben a bibliatársulat képviselője) és Blaticzky Gábor, a Luther Kiadó

Zentai Péter László, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése, illetve a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál igazgatója:

– Az egyházi kiadás hosszú éveken keresztül elszakadt az általános könyvpiactól. A rendszerváltás után a leglátványosabban talán a katolikus és a református egyház újította meg a könyvkiadását. Amióta kiléptek saját intézményeik és parókiáik keretei közül, ahol egy kicsit zártabb terjesztés volt, azóta a legtisztább piaci versenyben állnak helyt az egyházi kiadók. Itteni megjelenésük a piaci jelenlétük szerves része.

A nem csupán liturgikus és vallásos könyveket közreadó, hanem a keresztény világnézet szépirodalmi és tudományos vetületét is megjelentető kiadás még látványosabb lett azzal, hogy most már vannak egyházi kezdeményezésű könyvek, mégpedig nagyon komolyak, amelyekre tudatosan készülnek a kiadók.

Amit ezen a területen az elmúlt évben az egyházak által tulajdonolt, de piaci szereplőként működő kiadók végeztek, elismerésre méltó, és mi örülünk, hogy bizalmat szavaznak nekünk, és eljönnek egy ilyen széles körű könyves rendezvényre, mint a könyvfesztivál.

munkatársa egybehangozóan úgy nyilatkozott: a helyszínen „termelt” bevétel szempontjából nyilvánvalóan nem éri meg, hogy ott vannak a könyvfesztiválon. Mégis fontosnak érzik, hogy képviseljék a keresztény értékeket és tanítást – különösen annak fényében, hogy a világi kiadók is egyre nagyobb számban adnak ki vallási tárgyú könyveket, az ezoterikával foglalkozó művek garmadájáról már nem is beszélve –, és persze bíznak abban, hogy ez a befektetés később majd megtérül. Hiszen – ahogy Geszler Anikó, a Kálvin Kiadó kereskedelmi asszisztense fogalmazott – ez a magvetés ideje.

■ VITÁLIS JUDIT

Erdélyi őszi, erdélyi tavasz

Utoljára 1988 telén írtam cikket Erdélyről az Evangelikus Életben. Arról az utunkról számoltam be, amelynek keretében barátaimmal együtt segélycsomagot vittünk a sepsiszentgyörgyi gyülekezetnek. Akkor még különleges dolognak számított átlépni a határt, kockázattal járt Bibliákat, élelmiszert és gyógyszert át-csempészni hátizsákjainkban.

Azóta évek hosszú során át számtalanszor járhattunk Erdélyben. Természetes módon látogatjuk barátainkat, felcseperedő gyermekeinknek büszkén mutatjuk a magyar és az egyetemes történelem fontos emlékeit a határ túloldalán. Magától értetődő volt, hogy 2007 virágvasárnapján ott a helyünk keresztfiumi konfirmációján Hosszúfalu-Felszegen, a hétfalusi csángók közt. Együtt akartunk örülni a családdal Lóránt első sikeres vizsgájának, majd az azt követő szép ünnepnek.

Akkor és most is megálltunk útközben Dsida Jenő sírjánál a kolozsvári Házsongárdi temetőben. Annak idején tőle kölcsönöztem a szavakat benyomásaim összegzéséhez, az alábbi címet adván cikkemnek: „Zord díszletek bizarr tragédiákhoz”. Még a zord és bizarr jelzők sem képesek eléggé érzékelteni, mit jelentett az, hogy magyar szavak sokszor csak suttogva hangozhattak el, magánszálláson csak titok-

gyülekezet jeles eseményeinek. Rendszeresen fogadnak magyarországi látogatókat; a vanyarci gyülekezettel különösen szorosra kívánják fűzni a szálakat. A kárpótlás keretében visszakapott, omladozó iskolaépületből pedig tágas Magyar Házat alakítanak ki. Benne nemcsak kultúrterem lesz színpaddal, hanem több kényelmes vendégszoba és könyvtár is. Négyfalu öt gyülekezetében mintegy hétezer evangélikus él. Az ő lelki és szellemi otthonuk lehet majd ez a júniusban felszentelendő épület. Reményesség szerint sok magyarországi látogató is felkeresi majd ezt a helyet.

Autóval néhány perc alatt elérjük a történelmi Magyarország határát. Az öregek még tudják, hol állt egykor az országátszáló. A hegyoldalban 1848-as emlékmű idézi fel az egykori csángó magyarok hősiességét. Újabban minden március 15-én felkaptatnak ide a magyarok, lelkeszeik vezetésével.

Négyfalu szinte összenőtt Brassóval. Az erdélyi százok hajdani fővárosáról annak idején ezt írtam: „Brassóban a várt kép fogad bennünket: üres üzletek és megtört, családott, fásult arcok. Szürkeség és sivárság. Tönmöti háti-zsákjainkat látva reménykedve fordulnak hozzánk az emberek: nincs-e valami eladnivalónk. A cukrászdában nem tudnak aprót visszaadni,

Brassó megújult főterén

ban lehetett megszállni, mindenhol provokátoroktól kellett félni, nem volt szabad piros és fehér virágokat ültetni, családokat szakítottak szét és hurcoltak meg, többórás sorban állás után sem volt biztos, hogy jut kenyér és tej, és főképp: nem engedték a hit szabad gyakorlását a magyar református, evangélikus és unitárius templomokban. Még arról is kaptunk hírt akkor, hogy a Romániába külföldi segélyküldeményekben küldött Bibliák lapjaiból bizony WC-papír készült...

Hála Istennek nemcsak a Dunán, hanem a Szamoson és az Olton is sok víz lefolyt azóta. Sok tekintetben megváltozott Európa arculata. A határon nem rándult görcsbe a gyomrunk, és az autótakon sem kellett folyamatosan kisebbfajta krátereket kerülgetni. Számos település névtáblája magyarul is ki van téve. Gyermekeink számára Mátyás király szülőháza és a Ceausescu-diktatúra egyaránt a történelem részét képezi. Eppen ezért mindkettőt hitelesen be szeretnénk mutatni nekik.

A konfirmáció ünnepe itt is az egész falut megmozgató esemény. A konfirmándusok és hozzátartozóik zsúfolásig megtöltötték a virágfüzérekkel díszített templomot, amelynek nyitott kapujából az otthon maradtak is hallhatták a zengő éneket: „Erős vár a mi Istenünk...” Csupán azt sajnáltuk, hogy a leánykák már nem vettek fel a szép csángó népviseletet, mint akár csak néhány évvel ezelőtt. Ide is beszűrődött volna a hagyományok szegénylős elutasítása?

Az istentisztelet után lakodalminak beillő vendéglátást tartottak minden háznál. Egyesek több családnál is megfordultak, hiszen egy ilyen faluban szinte mindenki mindenkinek a rokona... Az evés-ivás mellett a tánc sem maradt el, de éjfél után már elfáradtak a lábak, no meg a felnőtteknek gondolniuk kellett a hétfői munkanapra. Nem így az ünneplőket: ők szünnapot kaptak az iskolában, hogy kipihenhessék életük e nagy eseményének fáradalmait.

Hosszúfalu-Felszegen (amelyet Fűrészmezőnek is neveznek) a konfirmáció csak egyike a

ezért a cukorka szolgál váltópénz gyanánt...” Ma viszont jól öltözött emberek napfürdőznek a városháza előtti főtéren, a belvárosi házak többsége szépen felújítva. A reformátor Honterus szobrával szemben német gimnázium működik.

A százok híres Fekete templomában, a gótika legkeletibb alkotásában szakszerű kalauzolásban lehet részünk. Az idegenvezető nemcsak a négyezer sípót számláló híres Buchholz-organát, valamint a török szőnyeggyűjteményt mutatja meg – amely a legnagyobb ilyen kollekció Európában –, hanem külön felhívja a figyelmünket a Hunyadiak ciméjére is. A város fölé magasodó hegyekről azonban jól látszik: az irdatlan méretű lakótelepek még a szocializmus emlékeit őrzik. A Poianán hóviharba kerülünk, innen igyekszünk vissza a lenti tavaszba. Útközben egy pillantást vetünk a Cenk mérsz csúcsára. Egykor Árpád apánk kőalakja magasodott itt. A szobrot állítólag ma a brasói magyar evangélikusok őrzik.

Erdélyben nyilván sok még a megoldatlan kérdés, a be nem gyógyult történelmi seb. De – egyebek mellett az itteni lelkesek és hívek helytállásának is köszönhetően – egyre több reménykeltő jelet látni.

Dsida Jenő versében, amely hajdan annyira megérintett, ez olvasható: „Transylvániára / lassanként őszi felhők csingenek, / zord díszletek bizarr tragédiákhoz / s a gyér futóka rötös levelére / örökké tartó; vén eső pereg...” (Immáron ötvenhárom napja) Ezzel a komoran őszi hangulattal szöges ellentétben áll Áprily Lajos Tavasz a Házsongárdi temető című verse, amelyet Apáczai Csere Jánosnak és feleségének, Aletta van der Maetnek a sírjánál ugyancsak felidézünk. A dallamos nevű németalföldi asszonynak emléket állító, kedves vers sokáig visszhangzott bennünk a tavaszi napsütésben. Talán tavasz köszönt Erdélyre is, és ebben az összefüggésben is idézhetjük majd Áprily eme két sorát: „...a sötétség tenger-árja ellen / ragyogó gátat épített a szellem...”

■ FABINY KATALIN

FOTO: BOTTA DENES

myLuther tavaszi kollekción

VÁLOGATÁS AZ EVANGÉLIKUS DIÁKÉLET ANYAGAIBÓL

► Mire lapunk előfizetői kezükbe veszik ezt a lapszámot, szerkesztőségünk már útnak indult Sopronba, hogy ezúttal középfokú evangélikus oktatási intézményeink fiataljainak tartson médiaműhelyt. A sorban már hetedik műhely egy újabb mérföldkő azon az úton, amelyre a középiskolásokkal tavaly ősszel léptünk. Egy alkalommal már az *Evangelikus Élet* olvasói is kaphattak ízelítőt az *Evangelikus diákÉlet*-ről, azaz a myLuther internetes portálon található írásokból (*myLuther Selection*, 2007/9. szám). Az összeállítás címe ezúttal angol szókapcsolat helyett – engedve az olvasószerkesztői „nyomásnak” – a divatvilágból ismert „félmagyar” kifejezés lett; elvégre most a praktikus meleg ruhák helyett inkább a csinos, könnyű daraboknak van itt az idejük. És mivel tényleg itt a tavasz, a szerkesztő részben az erre rímelő „pimasz” cikkekből válogatott egy oldalra valót. Ezenkívül pedig nem maradt más dolga, mint hogy Isten áldását kérje vállalkozásunkhoz, és amúgy soproniasan elköszönjön: Jó szerencsét!

Nagy Bence

Van nevem, csak nem használom

Nem hittem volna, hogy valaha is abbahagyom az étlap tanulmányozását egy olyan levestől, amelynek összetevői között első helyen van felsorolva a sárgaborsó. De miután elolvastam az étel nevét, tudtam, hogy semmi másra nem vágyom, és kettőnk sorsa ezen a ponton összekapcsolódott. A leves neve ugyanis ez volt: Ovis trükkök.

A szemem előtt mennyi eledelként megjelenő enni való egészen pontosan sárgaborsókrémleves volt bacconal és sült hagymával. Az étlap pedig tele volt még hasonlóan jó nevekkel... Főételnek Nagy zabálás? Desszertnek Nagyvárosi kislányok? Asztaltársaságunk pedig még engem is meglepett, amikor egyetértett abban, hogy a halakat, kagylókat és polipokat felvonultató fogás nevében Santiago csakis az öreg halász és a tenger főhősével lehet azonos.

Eszembe jutott Jákób tusakodása (1Móz 32,24–29): miután egész éjjel küzd az angyal-

lal, hajnalban abbahagyják a harcot, és bemutatkoznak egymásnak. Milyen furcsa helyzet. Jákób megkapja az Izrael nevet, de kérdésére, hogy kivel is párbajozta át az éjszakát, csak egy kérdést kap válaszul: „Ugyan miért kérdez az én nevemet?” (29. vers; Károli-fordítás)

Mert tudni szeretném, hogy ki vagy... Mert nem elég, ha szemtől szemben állsz velem. Mert valahogyan szerepelned kell a másnapi asztalnál elmondott történetemben... Mert tudni akarom, hogy az e-mail tetején feladóként megjelenő sor te vagy...

Egyszer eljárnak azzal, hogy egy bemutatkozásnál semmit sem mondanak. Vajon minek neveznél másnap? Mit gondolnál rólam, hogyan emlékeznél rám? Vagy rögtön kiakadnál?

– Hogyhogy nem hívnak sehogy?
– Hát tulajdonképpen van nevem, csak éppen nem használom...

■ N. B.

HA ÍRNI KELL...

Rapid filó

Nemrégiben futottam össze először a filó műfajával. Érdekes találkozás volt, eleinte nem nagyon tudtam mit kezdeni vele, és azt sem mondhatom, hogy mostanra sikerült békét kötnünk. De be kellett látnom: néha hasznos lehet. Nem történt semmi, eseménytelen napok követik egymást, de neked mégis írnod kell valamit? Hát tárd fel lelked legmélyebb kis bugyrait, mutasd meg a világgnak, mennyi mély értelmű gondolat lakozik benned: írj egy filót! Nincs szükség említésre méltó történésekre, elég a világnak egyetlen apró kis rezdülése, amelyet ha érzékeny művészlelked ügyesen kiértékel, gondolatok száza követhetnek. Éljen a korlátok nélküli eszmeifuttatás az életről, a világmindenségről meg mindentől!

Némi gyakorlattal akár fél óra alatt remek kis írást készíthetünk – persze nagy segítség, ha ismerjük a műfaj mesterfogásait. Indítsunk a világ dolgain elmélázó mondattal. Ez lehet egészen személyes (például: „Ma reggel, miközben a buszon préselődtem a szürke tömeggel, különös dolgot vettem észre...”) vagy mindenkire vonatkozó, enyhén dorgáló (például: „Rohanunk, mindig csak rohanunk, sokszor észre se vesszük, mi vesz körül minket”). Ezután fejtjük ki, milyen gondolatot ébresztett bennünk a jelen-

ség – minél megfoghatatlanabb, ködbeveszőbb kérdést feszegetünk, annál jobb. Az ügyesen elhelyezett elgondolkodtató kérdések az igazi filó lelkei: Vajon észrevettük-e...? Hát csak ennyiből állna a...? Tudjuk valójában, mit jelent a...? Tényleg igaz volna, hogy...? Ha nem tudjuk a választ, az se baj – ha jól csináljuk, már a kérdés bölcsességével lenyűgözhetjük az olvasót.

Kétféle befejezés közül is választhatunk. Ha valóban született bennünk valami sokatmondó gondolat, kézenfekvő, hogy ezt mint az eszmeifuttatás tanulságát megosszuk az olvasóval. Ha viszont igazából fogalmunk sincs, miről beszélünk, akkor válasszunk valami egészen sejtelmes lezárást, sokszor egy egyszerű „talán...” vagy „nem tudom...” is megteszi, azonban ilyenkor nagyon fontos, hogy kitegyük a három pontot a mondat végére, mutatva, hogy tulajdonképpen azért gondolunk valamire, valami konkrétára, de nem fogalmazzuk meg, mert eszünkbe se jutna az olvasó elmélkedésének útját állni.

A legfontosabbat azonban még nem mondtam: egyetlen filó sem születet meg, ha közben nem érzed, hogy okos vagy. Igen, hogy te vagy a világ legokosabb embere...

■ NASZÁDI KATA

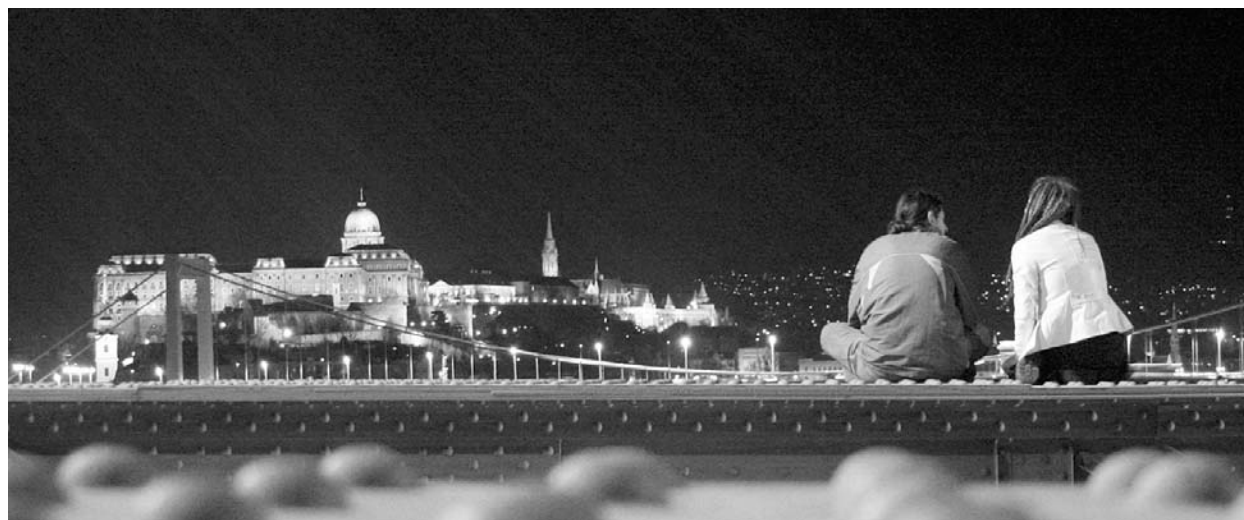

FOTO: LUPÁCS GÁBI

„Itt a tavasz”

Egy kis evolúciós pszichológia a férfiak tavaszvárásáról

► Valóban itt a tavasz. Hallottuk ezt mostanában több férfitől is, akik közben sokatmondó tekintettel végignézték rajtunk vagy a mellettük elhaladó lányokon. Egyesek ezt kacér szemöldökfelhúzással, tenyerüket összedörzsölve, magabiztos és türelmetlen várakozással pedzegették, mások kissé pironkodva, valamelyest szorongással telve. Egy azonban közös bennük: mindegyiküknek beindult a fantáziája...

De nem csak arról van ám szó, hogy tavasszal dolgoznak a hormonok... (mint a bagzó macskáknl vagy a Duna-parton egymás hátát taposó vadkacsáknl). A férfiak vizuális lények. Borzasztóan fogékonyak a látottakra. Vágyják is a vizuális ingereket, ezért sem véletlen, hogy erkölcsi nézeteiktől függetlenül s nemegyszer barátjójukra, feleségükre való tekintet nélkül is megnézik a szépet, az esztétikusait, a figyelemfelkeltőt. Megnéznek olyat is, amit lehet, hogy elvetnek vagy megvetnek, olyat is, ami ha jobban megnézik, nem is igazán tetszik nekik. Sőt néha nem is tudatosan teszik mindezt, gondolatilag talán nem is tudnának magyarázatot adni erre a cselekedetükre, annyira ösztönösen működik. Egyszerűen a szép vonzza a szemüket... Evolúciós felszólítás, hogy nyitott szemmel járjanak a világban.

Ne haragudjunk mi, nők a szép szemekre... Már csak azért sem, mert nekünk meg a szemek tetszenek. Talán az evolúció nem véletlenül alakította így az érem másik oldalát sem. Kutatások szerint ugyanis a nő számára a férfi szeme az elsődleges, ami szimpátiát, majd vonzalmat kelthet. Ezt a testrészüket nézzük meg először, mi ennek szépségét – és azt, amit elrúl tulajdonosáról – keressük-kutatjuk és csodáljuk.

Ahhoz tehát, hogy egy nő és egy férfi kapcsolatba léphessen egymással, szükséges, hogy a férfi szemlélődhessen. A nő is csak így tudja megtalálni a neki tet-

sző szempárt, hogy aztán a látottakon túl mindketten jobban megismerhessék a másikat, hogy a biológiáról a hangsúly majd valamelyest áttolódhasson az érzelmekekre, a gondolatokra is...

Hiszen nem vagyunk sem macskák, sem vadkacsák. Génjeink továbbörökítése tekintetében mi, emberek sokkal többet várunk a megtalált pártól. Sokkal több ponton szeretnénk hozzákapcsolódni, mint csupán a testi vonzalom szintjén. Szeretnénk vele beszélgetni, vitázni és egyetérteni, sokféleképpen szórakozni, sok mindent megosztani.

A kacsafiú nem gondolkodik el azon, hogy vajon tetszik-e annak a kacsalány-nak, akinek udvarol, a macskalány számára sem kérdés, hogy az a kacsafiú lesz-e gyermekei apja, akire vágyik. Az állatoknál a természetes szelekció eldönti a kérdést. Az ember viszont – ebben is – sokkal-sokkal bonyolultabb. A tavaszi zsongás pont ezért frusztráló is valamelyest a nyilvánvaló örömei mellett. A lányban felmerül a kérdés: bennem mi tetszhet egy fiúnak? Nekem is parányi ruhákban kellene mutogatnom magam? De hát nekem túl nagy/kicsi az orrom/szemem/fülem/hasam/mellem/fejem... És ilyenkor jön a jogos düh: miért mindig csak a külső számít, amikor az érteim belül (is) vannak?

A fiúknak pedig a tettek mezejére „illik” lépniük, ha már tényleg minden és mindenki „zsong”, ha már tényleg ennyire nyílt a felhívás a keringőre. Mit

fog szólni, ha odamegyek? Mi van, ha légek, kinevet, rám se hederít? Mindez, a nézelődő és lépni vágyó, de tanácstalan és bizonytalan fiú oldalán, ugyanúgy szorongáskeltő lehet, mint az „árgus szemeknek kitett” lányok helyzete.

Arra, hogy ezek miatt nincs sok okunk a szorongásra, megint csak a biológia figyelmeztet: lányok, a fiúk szeme nem a mindent megmutató cicababákra van csak kiélesedve! Nem vitás, megnézik a feltűnőt, de ugyanúgy meglátják az épp csak libbenőt, a könnyed mozdulatot, a lobogó haját, a kedves vagy heves gesztikulációt – általában a mozgást és a formákat. De meghallják a csilingelő hangot, a nevetést, az egybehangzó véleményt, a kedves szót is. És ahogy te sem értesz egyet mindig a barátnőddel abban, melyik a vonzóbb férfi, ők sem látják mindannyian ugyanúgy... Nekik is más és más az ízlésük. Lehet, hogy a tiédől is eltérő, és valakinek közülük pont az tetszik benned, ami neked nem tetszik magadban.

S fiúk, a szép szem nem csak a hosszú szempilláktól és ragyogó kékségtől lehet szép... Ezekről a tekintet még lehet „üres”. A szem, amely tükrözi gazdag bensődet, amely csillog, vagy ha kell, érzelmeidet kifejezve villog, amely sugározza lendületet, erőt, amelyben látszanak világmegváltó gondolatok, értelem, humor – kinek mi tetszik –, az tud igazán vonzani! Elcsépett, közhely, de tényleg a lélek tükrö... A tekintetteddel nyert ügyed lehet, minden más csak azután jön!

A biológiát soha nem fogjuk tudni teljesen legyúrni, és nem is lenne jó, ha megtehetnénk, ha a természet ellen hatnánk. Valamivel egyszerűbb dolgunk van, ha megpróbáljuk megérteni és gondolataink, érteimink által törekvéseinket a helyükön kezelni. Tavasszal és évszaktól függetlenül is.

■ CSENKI LAURA és ERDŐS ÁGNES

Keresztény kalauz randizóknak

A randevúzás jó és hasznos – állítja a sokat tapasztalt szerzőpáros *Randikalauz* című könyvében. Milyen jó hír, hogy életünknek ezen – egyeseknél hosszabb, másoknál rövidebb – szakasza rengeteg előnnyel jár! Hiszen miért is könyvelnénk el sikertelennek minden olyan kapcsolatot, amely nem házassággal végződik? Természetesen a párkeresésnek is megvan a maga mikéntje, amit ismernünk kell ahhoz, hogy ez az időszak valóban hasznunkra váljon...

Dr. Henry Cloud és dr. John Townsend elsősorban a kapcsolatteremtésben használatos határvonalakra helyezi a hangsúlyt. El tudjuk-e választani azt, amit elfogadunk, attól, amit nem? Tudjuk-e, mi fér bele egy Isten szerinti kapcsolatba? Látjuk-e a saját határvonalainkat annyira, hogy tudjuk, mire is van szükségünk?

A szerzők tanácsai felkészítenek, hogy képesek legyünk saját tapasztalatainkon keresztül megismerni a válaszokat és ezzel együtt magunkat.

A *Randikalauz* hasznos útmutató, amely nem próbál azzal hitegetni minket, hogy ha jó keresztények vagyunk, és sokat imádkozunk, majd hirtelen megnyílik az ég, és az Úr elénk pottyantja életünk párját. Azonban biztat, hogy aki keres, méghozzá tudja is, mit keres, és úgy keresi, ahogy azt kell, az előbb-utóbb talál is.

Egy könyv mindazoknak, akik már elcsüggedtek a csalódásoktól, és szeretnék tudni, hogyan is kezdjenek hozzá a társkereséshez, mert a randevúzás tényleg jó és hasznos!

■ BRANYICSKA

Dr. Henry Cloud – dr. John Townsend: *Randikalauz – Határvonalak a párkeresésben*. Harmat, Budapest, 2006. Ára 1980 Ft.

A TE HITED, A TE OLDALAD

myLuther

Evangelikus diákÉlet • www.myluther.hu

Lámpásként világítani

„Ne szégyenkezzenek miattam, akik benned reménykednek, Uram, Seregeknek Ura!” (Zsolt 69,7a) A bibliaolvasó Útmutató alapján bukantam erre az ígére. Meg is döbbsentem egy pillanatra. Vajon meg tudunk-e felelni ennek az elvárásnak? Nem szégyenkeznek-e miattunk rokonaink, barátaink, ismerőseink, Krisztusban hívó vagy hozzá igyekvő testvéreink? Tudunk-e példaképek lenni?

Különös pszichológusi felfogásról olvastam egy szakkönyvben: „Azt teszem, amit teszek, és te azt teszed, amit teszel. Nem azért vagyok a világon, hogy a te elvárásaid szerint éljek. És te nem azért vagy a világon, hogy az enyém szerint élj. És ha véletlenül megtaláljuk egymást – csodálatos. Ha nem, akkor nem lehet semmit se tenni.”

Szerencse, hogy mi, Istenben hívó emberek nem így gondolkodunk. Az idézet egy részlete igaz: nem azért vagyunk a világon, hogy mások sajátos elvárásainak megfeleljünk. Nekünk Istennek kellene megfelelnünk, de erre nem vagyunk képesek. Ő lehajol hozzánk, keres bennünket, és ha hagyjuk, meg is ta-

lál. Egymást is meg kellene találunk, és jó lenne, ha ez nem a véletlen műve lenne, hanem tudatos keresés a felülről jövő kegyelem által. A mi kötelességünk nemcsak az, hogy keressük és szeressük embertársainkat, hanem bizonyítsuk is be: mi igyekszünk Isten akarata szerint élni.

„Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16) Vajon ismerünk-e olyan embert, aki látva a mi életünket, úgy döntött, hogy ezután ő is hitben szeretne élni, mert érdemes? Ismerünk-e olyan embert, aki ránk tekintve szégyelli, hogy ő keresztény? Nagy a felelősségünk másokkal, de magunkkal szemben is.

Figyeljünk Jézusra, aki így tanít bennünket: „Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethető el a hegyen épült város. A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpartartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házában.” (Mt 5,14–15) Ne hagyjuk elaludni a lámpást!

■ CSABA PIROSKA

Nagy fába vágtuk a fejszénket – templom lett belőle

A Bajor Evangelikus Ifjúság elnevezésű szervezet nagy fába vágta a fejszét. A fa ez esetben szó szerint értendő. Ugyanis élő fűzfából építettek templomot önkéntesek részvételével. A húsvéti építkezéshez mottóul az év igéjét kölcsönözték: „Mert én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!” (Ézs 43,19a)

A második, templomépítő munkahéten, március 8. és 14. között tizenkét magyar fiatal is tanúja lehetett annak, hogy munkája nyomán miként kezd – ugyancsak szó szerint – kibontakozni az élő anyag, a jó néhány fűzfa, mely az épülő templom falait alkotta. Utazásunkat az ifjúsági osztály bajorokkal ápoló jó kapcsolatai, illetve Frenyó Anna ifjúsági referens szervezőmunkája tették lehetővé. Ingyen utaztunk, étkeztünk, majd hajtottuk nyugalomra fejünket a kemény munkával eltöltött napok után.

Az első meglepetés a vonaton ért bennünket. A Budapest és Dortmund között közlekedő Eurocity minden utasa kapott egy kétnyelvű menetrendet, ahol az utazási információk között a következő felirat ékeskedett nagy betűkkel: „Ha Jézust ismered, tiéd az élet!” Nem utazási iroda hirdetése vagy csokireklám – amely ilyen helyeken megszokott –, hanem a Bibliát népszerűsítő felhívás olvasható az állomások, indulási idők és vágányszámok között.

Nürnbergben a pályaudvaron Karl-Dieter Hahn, az evangelikus ifjúsági szervezet egyik vezetője várt ránk, és megmutatta, milyen a bajor vendégiszeret. Nagyon finom vacsorát kaptunk, a városban lévő ifjúsági szállóban alhattunk; a szobából a város legszebb panorámájában gyönyörködhattunk.

Másnap ismét vonatra szálltunk, és Pappenheimbe, az épülő templomnak helyet adó városkába utaztunk. Az evangelikus népfőiskola épületegyüttesében szállásolták el a csapatot. Az este áhítattal és játékos ismerkedéssel telt, a negyven önkéntes elsajátította a fűzfatemplom építésének alapjait, botanikai ismeretekkel gazdagodtunk. A temp-

lomból épül, és elvileg az évek múlásával önhordóvá válik.

lom acél vázszerkezetre kötözött fűzfából épül, és elvileg az évek múlásával önhordóvá válik.

Régen deres volt még a fű, amikor munkához láttunk. Rövid áhítat után vízfordással kezdtük a napot, mert az előző csapat által az első héten elültetett növényeket alaposan meg kellett locsolni. Csatárláncba rendeződöttünk, és a közeli Altmühl folyócskából vödörrel hordtuk a vizet. A monoton munkának a magyar csapat találékonysága vetett véget: minden vödörnek nevet adtunk, melyet szintén tovább kellett adni a csatárláncban. Így aztán mókásan torzultak a vödörnevek, mikor német és magyar ajkúak próbálták helyesen továbbadni a

néha nyelvtörőnek szánt névadás eredményét. Ezután a templom főhajójának oszlopaira kötöttük a hat-nyolc méter hosszú fűzfahusángokat, melyek egy kis patakban áztak.

Minden nap délután rövid, énekléssel egybekötött áhítatot tartottunk az épülő kupola alatt. Ebédet egy közeli üzemszarnokban ettünk, az ételt a népfőiskoláról szállították át. Este városnézéssel és rövid kirándulással fejeztük be a napot.

Másnap már felállítottuk a főhajó és a két mellékhajó tartóoszlopait a rájuk kötözött fűzfahusángokkal együtt. A leginkább időigényes munkafázis a bordák közötti X-merevítők kötözése volt. A rugalmas husángokat egyenesen kellett rákötni a tartórudazatra, ami két-három ember összehangolt munkáját igényelte a két méter magas állványzaton. Ebben is a magyar csapat jeleskedett; a második munkanapunk végén már majdnem készen is volt az egész. Este fáklákkal felvontunk a csodálatos várba, és hallgattuk a róla szóló legendákat, történeteket.

Harmadnapra némi kötözés és sok vízfordás maradt. Ebéd után a csapat fele – így mi is – a népfőiskola csapatépítő tréningjén vehetett részt. A közeli erdőben hatalmas fenyőfák közé, hat-nyolc méter magasra építették a „kötélparkot”. A csapat egyik része hegymászókötelekkel biztosította a magasban billegőket, ketten pedig az adott feladatot hajtották végre. Az életveszélyesnek tűnő próbák nem is voltak olyan nehezek, főleg mert volt, akiben megbízhattunk. Este úracsorával egybekötött istentiszteleten vehettünk részt az általunk épített templomban. Megható érzés volt a szabad ég alatt állni a fűzfák közt.

Az utolsó napon már csak a maradék földmunka elvégzése, kisebb hibák kijavítása és sok locsolás volt a dolgunk. Délután a közeli, csodálatos erdőbe szerveztünk kirándulást. Az esti áhítaton elbúcsúztunk vendéglátóinktól, mert másnap korán reggel ismét vonatra szálltunk. Lélekben, testben megerősödvé, sok új barátal térhettünk haza.

■ LENKEI PÉTER

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: Én vagyok a jó pásztor. Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik. (Jn 10,11.27–28)

Húsvét ünnepe után a második héten az Útmutató reggeli s heti igéi a jó pásztor-nak és mindenkor nyájának a mindennapi szeretetkapcsolatáról tudósítanak. Már az Ószövetség pásztorból lett királya is így énekelt: „Az Úr az én pásztorom...” (Zsolt 23,1) De hogyan kezdődött e kapcsolat? „Krisztus meghalt mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,15; LK) A Mester mondja: „Senki sem jó, egyedül csak az Isten.” (Lk 18,19b) De mivel Jézus valóságos Isten, kétszer is kijelentheti nekünk a saját neve jelzőjeként: „Én vagyok a jó pásztor.” (Jn 10,11 és 14) A zsidó és a pogány akolból valók közül mindazok a juhaim lehetnek, akik ismerik Jézust, hallgatnak a hangjára, és követik őt. A nagy pásztor egyetlen juha sem fogja az örökkévalóságot a pokolban tölteni! Ti „olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez” (1Pt 2,25)! Mindenütt tévelygés van, ahol nem Jézus pásztorol; ő az Úristen félreismert, szenvedő szolgálója (lásd: Ézs 53,4–9). Vérére vette meg juhait, akik így a megváltás jogán lettek tulajdon nyájává. Mózes önzetlenül utódot kér Istentől, „hogy ne legyen olyan az Úr közössége, mint a pásztor nélkül való nyáj” (4Móz 27,17). S megadatik neki; beiktathatja tisztébe Józsuét, aki már nevében is hirdeti a szabadító és megváltó (héberül Jehosua) jó pásztor eljövetelet. A tizenkettő mellett Pál is joggal tartotta magát apostolnak, akit a feltámadott Úr maga hívott el és küldött ki az evangélium hirdetésére, s joggal mondhatta: „Kérlek tehát titeket: legyetek az én követőim.” (1Kor 4,16) Az Úr Jézus is az ő mindenkor követőit könyörög főpapi imájában; ez az utolsó kívánsága: „Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok...” (Jn 17,24) Az örök Vagyok érdemtelen szeretetet átélve a megváltott juh többet nem mondhat: oly drága vagyok Istennek, hogy drágább már nem lehetek; ugyanúgy szereti Fiát, ahogyan engem!... az Úr szeretetével tele van a föld” (Zsolt 33,5b) – ennek jele, hogy a főpásztor mennybemenetele után sem hagyta árván nyáját! „És ő »adott« némelyeket apostolokul, másokat prófétául, ismét másokat evangélistául vagy pásztorokul és tanítóul, hogy felkészítse a szenteket (gyülekezetét) a szolgálat végzésére...” (Ef 4,11–12) Minden „laikus juh” feladata is, hogy tőle kapott kegyelmi ajándékával szolgáljon a még pásztor nélküli vagy eltévedt bárányok között, hiszen tudjuk: ha megverik a pásztor, elszélednek a nyáj juhaim (lásd Mt 26,31). Örömhírre: „...senki sem mehet az Atyához, csakis én általam.” (Jn 14,6) Luther vallja: „Én Krisztus kedves báránya vagyok. Jó pásztor ő, aki megkeresi elveszett juhocskaikat. Vállára vesz, s nekem csak engednem kell, hogy hordozzon.” Ő, „te elveszett bárány, Jézus keres téged” (lásd EÉ 537,1–3)!

■ GARAI ANDRÁS

Rekordokra törő cserkészek?

Legutóbb február közepén, a Duna Tv tehetségkutató műsorában hallottam népdalokat éneklő fiatalokat. Kodály-év ide vagy oda, a mai kor tizenévesei nem a hazánk örökségét képező muzsikát zengetik iPodjaikon. Ezen szeretnének most változtatni a cserkészek.

A mozgalom fennállásának századik évében, Kodály Zoltán születésének százhuszonötödik és halálának negyvenedik évfordulóján az északkelet-magyarországi régió cserkészei Guinness-rekordkísérletet hajtanak végre Miskolcon. A résztvevők április 28-án déltől huszon-négy óráig keresztül megállás nélkül magyar népdalokat énekelnek majd.

A kérdésre, hogy miért éppen népdalokat énekelnek, sajtóanyagukból kaphatjuk meg a választ: „A magyar népdalkultúra egyedülálló, páratlanul gazdag kincs-tára kulturális örökségünknek. Aki ilyen örökség birtokosa, annak kötelessége ezt a rábízott kincset ápolni, terjeszteni, másokkal is megismertetni.” A szervezők a kétszázötvenezer népdalváltozattal csaknem ezerháromszáz-ezeröttszáz dalt készülnék „elfújni” egy nap alatt.

Azt, hogy a cserkészmozgalmak szívkön viselik a népi kultúra megőrzését, abból is tudhatjuk, hogy külön szakág foglalkozik hagyományainkkal. Őket regösöknek hívják, és 1988 óta minden évben táborokban adják tovább társaiknak kultúránk örökségét. A táborokban

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Györe Balázs

megtanult több mint ezer népdal képezi a világrekord-kísérlet repertoárjának alapját. A programot tovább színesíti majd a különféle népzenei együttesek és tánccházak zenészeinek, táncosainak közreműködése is.

Az esemény bárki számára nyitott. Résztvevőként internetes regisztráció után lehet csatlakozni a cserkészekhez, nézőként pedig a huszonnyolc óra folyamán bármikor be lehet kapcsolódni az egyedülálló programba. A regisztrált rekordbeállítók szabadon választott népdalanyaggal jelentkezhetnek, amelyet előre megadott forgatókönyv szerinti időpontban énekelnek el.

A cserkészek az egynapos népdal-énekléssel nemcsak rekordot szeretnének felállítani, hanem a rendezvény szülőatyjának, a tragikus hirtelenséggel elhunyt tiszaiújvárosi cserkészvezetőnek, Gyetvay Ivánnak is szeretnének emléket állítani. Sok sikert kívánunk nekik mindehhez!

■ GYÖRE BALÁZS

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

Hittanverseny-forduló

Az ország számos pontján rendezték meg múlt szombaton az országos evangélikus hittanverseny megyei, illetőleg területi elődöntőit. A Nógrád megyei verseny helyszíne Felsőpétey volt. Itt négy korosztályban, huszonhárom csoportban mintegy száz gyermek részvételével zajlott a nemes versengés. Az alsó két korcsoportban szügyi győzelem született; az 5–6. osztályosoknál a bátonyter-

renyeiek, míg a 7–8. osztályosok csoportjában a vanyarciak értek el első helyezést. Ez a négy csapat képviseli Nógrádot a májusi országos hittanversenyen. De rajtuk kívül is mindenki győztes, aki versenyre készülve sokat olvasta a Bibliát, hiszen Mózes intő szava ma is igaz: „...nem üres beszéd az számotokra, hanem életet jelent nektek.” (5Móz 32,47a)

■ SZABÓ ANDRÁS felvétele

Gyászjelentés

Szomorú szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy Csoma Lajosné (született [Hofer] Forgács Emma) életének 81. évében, 2007. március 17-én rövid szenvedés után elköltözött közülünk. A kedves családi légkört kialakító és fenntartó édesanyától, a legjobb baráttól, a magyar és a világirodalom ismerőjétől, irodalmi estek szervezőjétől, rendezőjétől, szereplőjétől, a *Lyukasóra* című folyóirat rendszeres versmegfejlesztőjétől és a hasonló nevű tv-produkció sikeres szereplőjétől, több nevelési szakkönyv szerzőjétől és a termékeny szépírótól, az igényes tudást megkövetelő, magas szinten oktató tanárszemélyiségtől, több értelmiségi-néprajzi-vallási kör tagjától, a Nagycsaládok Országos Egyesületének tagjától, a budahegyvidéki evangélikus gyülekezet presbiterétől április 19-én vettünk végső búcsút az Óbudai temetőben.

A gyászoló család

Akrosztichon egy nagyasszonyról

Cintermek hűse arcunkba lehel,
S elárvultan botorkálunk le-fel.
Oly messze Ő – és mégis oly közel!
Minduntalan nagy fájdalom fog el.
Áldás nekünk, ha rá emlékezünk:
Némán imára kulcsoljuk kezünk.
Ég adja, hogy boldogság várja ott
Fenn, ahol végre megnyugodhatott!
Olyan nehéz sírás elfojtanunk:
Régóta tudjuk: Ő lehet tanúnk
Gondot levette majd, ha meghalunk.
Áldó kezére vágyunk szüntelen,
Círógató, simító tenyerére
S az éhes lélek édes kenyérére!
Ez a nagy érzés tölt a gyásznapon,
Megrendítő, meggyötrő fájdalom.
Mely egyre kísér: nincs más otalom,
Az Ő nyomán megyünk a járt uton!

(Mészöly Dezső búcsúverse az irodalomtanárról, az irodalombarátról, a *Lyukasóra* című műsor felejthetetlen megfejlesztőjéről)

Szeretettel tájékoztatjuk gyülekezeteinket, hogy a húsvét ünnepe utáni második vasárnap (április 22.) offertórium a ifjúsági munka célját szolgálja. Kérjük, adakozó szeretettel segítsék az ügyet.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. április 22. – Budapest

Húsvét ünnepe után 2. vasárnap (Misericordia Domini). Liturgikus szín: fehér.
Lekció: Ez 34,10–16.31; Jn 10,(1–5)11–16. Alapige: 1Pt 2,21–25. Énekek: 334., 261.

I., **Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Gémesi Andrea; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; de. 6. Gémesi Andrea; II., **Hűvösvölgyi út 193., Felső út 10.** Zászkaliczky Pál; II., **Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) dr. Csepregi Zoltán; du. 4. (vecsernye) dr. Csepregi András; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv., kantátazenés) Smidéliusz Gábor; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) dr. Béres Tamás; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidéliusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Czöndör István; de. 11. (úrv.) Czöndör István; du. 6. (vespera) Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Varga Gyöngyi; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. Bátorvics Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Kovács Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Marschalkó Gyula; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Marschalkó Gyula; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máttyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

„Hit nélkül nem lehet...”

Interjú Szabolcs Attilával, Budafok-Tétény polgármesterével

► **Evangélikus polgármesterek és képviselők találkozója rendezik meg – Fabiny Tamás püspök kezdeményezésére – az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalának épületében lapzártánk után, április 18-án. Az egyik meghívottat, Szabolcs Attilát, Budapest XXII. kerületének a polgármesterét egyebek közt arról kérdeztük, miben segíthetik egymást és az evangélikus egyházat a találkozó résztvevői. Az alapkérdés pedig természetesen az volt, hogy kerületi vezetőként ma milyen szerepet játszik életében az evangélikus hit, s hogy miként hatott rá ifjúkorában a vallásos nevelés.**

– Polgármester úr, tervezi-e, hogy szerkesztet egy helyi evangélikus szaknévsort?

– Sajnos nem vagyunk túl sokan. A helyi evangélikus lelkész, Solymár Gábor akár most is kiadhatna egy ilyen összeállítást, neki van rálátása arra, hogy a kerületben kik az evangélikusok, s hogy milyen hivatásuk, szakmájuk van; nem lenne túl nagy feladat egy ilyen kiadvány összeállítása.

– Ön már 1998 és 2002 között is betöltötte a polgármesteri tisztséget. Miként segítette akkoriban a munkáját az evangélikus testvérek?

– Én végig támaszkodni próbáltam az egyházakra – nem csak az evangélikus egyházra. Végig ökumenikus szellemben dolgoztam, ellátogattam minden felekezet istentiszteletére, nagyon jó kapcsolat volt és van a lelkészekkel, plébánosokkal, rendszeresen találkoztam-találkozom velük. Kialakítottam egy új gyakorlatot: ugyan behatároltam az önkormányzat lehetőségei – most különösképp –, de egy szerény összeggel hozzájárultunk a templomok felújításához. Minden egyház képviselőjétől megkérdeztem, hogy milyen felújítási munkát szeretnének elvégezteni, s hogy ez körülbelül mennyibe kerül. Megpróbáltuk rangsorolni a feladatokat és elosztani azt a néhány millió forintot. Az utódóm is követte ezt a módszert; idén a költségvetésben hétmillió forintot különítettünk el ilyen célra. Épp most érkeznek be az egyházak vezetőitől az igények.

– A kerület különleges értéke, hogy nagyon szépek a templomai. Különösen a budafoki evangélikus templom...

– Valóban nagyon szépek. Ám sajnos egyik-másik templom állaga leromlott. Mindenekelőtt a nagytétényi katolikus templom szorul tatarozásra, a budafoki katolikus templomot viszont nagyon szépen felújították, az orgonát is megjavították a korábbi ciklusunk idején. A református templom most lesz nyolcvanéves, az evangélikus templomot pedig 1935-ben építették Sándy Gyula neves műépítész tervei alapján. Nagyon értékes épület, szépek az arányai, rusztikus terméskövel burkolták.

– Rövidesen különleges esemény színhelye lesz az evangélikus gyülekezeti terem. Istenes verseket mondanak majd a helyi diákok az idén is megrendezendő szavalóversenyen. Elmege-e erre a rendezvényre?

– Már többször tartottak ilyen szavalóversenyt, idén április 20-án lesz a döntő. Ez a rendezvény nekem különösen azért fontos, mert itt tudatosodott bennem először az, hogy az iskolában annak idején nekünk mennyire másként tanították például Adyt vagy József Attilát, az úgynevezett proletárköltőt. Az ő életükben vagy életük bizonyos szakaszaiban – mint az ma már szerencsére jól ismert – nagy szerepet játszott a keresztény hit, s gyönyörű istenes verseket írtak. Hagyomány már, hogy Bánffy György a zsűri elnöke, és úgy tudom, Erdélyi György színművész és Soly-

FOTÓ: K. SZEGI ROBERT

– Mire telik hétmillió forintból?

– Hangsúlyoztam, hogy ez szerény összeg, de szerencsére nincs mindig nagyobb munka. Volt, aki csak ötszáz ezer forintot kért, mert éppen az ereszcsonnát kellett megjavítani. Ez az összeg egy teljes templomtatarozásra nem elég. Volt olyan példa – az egyik katolikus templom esetében –, hogy összegyűjtötték a két évre kapott pénzt, s az oltárkép felújításához szükséges összeg egy jelentős részét ebből fedezték. Az evangélikusok is összevonták két év keretét, s részben ebből a pénzből újították föl a toronysisakot, valamint tették rendbe a templom bejáratát és a lépcsőt.

– Volt egy nagyobb beruházás is, az urnaemető létesítése. Hogyan valósult ez meg?

– Ez másként történt. Az evangélikus gyülekezet kárpótlásként kapott egy aránylag jelentős összeget, s részben ebből fedezték a gyülekezeti terem és a tetőtérben lévő lelkészlakás bővítésének költségét. Az épületszárny alatt pincét is építettek, itt alakították ki az urnaemetőt.

már Gábor nagytiszteletű úr lesz a másik két tagja.

Amikor időm engedi, mindig jelen vagyok a döntőn. Nagyon komoly munka előzi meg a versenyt, sok iskola részt vesz benne, a tanárok és a szülők is nagy gondot fordítanak a felkészítésre. A díjazottak oklevelet és ajándékot, könyvjuttalmat kapnak – az önkormányzat is támogatja ezt a rendezvényt.

– Polgármesteri munkáját az ökumenéjében végzi. Miként áll a helyzet a családjában? Volt-e vita annak idején a szülei között például a keresztelések miatt?

– Nem volt semmilyen konfliktus. Négyen vagyunk testvérek, egy lány és három fiú. Édesapám evangélikus, édesanyám katolikus. Úgy hallottam, hogy az ilyen vegyes családokban a lánygyermek az anya felekezeti, a fiú az apáét követi. Mi viszont mind a négyen evangélikusok vagyunk. Amíg otthon voltunk, édesanyám is inkább az evangélikus templomba járt. Miután mind a négyen elkerültünk otthonról, s miután édesapám is meghalt, édesanyám újra a katolikus

templomba kezdett járni. A keresztészen kívül az is szerepet játszott ebben, hogy nagyon közel volt hozzá a katolikus templom. Tehát a szülők eltérő felekezeti hovatartozása sosem volt probléma. Ennek megfelelően én is felekezettől függetlenül próbáltam támogatni s bevonni a munkába az egyházakat. Nem az a fontos, hogy valaki katolikus, evangélikus, református vagy baptista, hanem az, hogy miként él, dolgozik. Minden felekezetben meg lehet találni azt, ami nemcsak saját magunknak, hanem az egész közösségnek a hasznára van.

– Családjának tudommal felvidéki gyökerei vannak.

– Igazából nincsenek. A nagyapám Nyíregyházán született, azután átkerült Felsőlővőre, ott nősült meg, ott született apám és a nagybátyám is. Onnan kerültek Késmárkra – ez a város édesapám egyik kedvenc helye volt –, de mondhatni csupán „átutazóban” jártak ott, hiszen amikor a Felvidéket újra Csehszlovákiához csatolták, Szarvasra költöztek. Én magam is Szarvason születtem. Ma azonban a családból már egyedül édesapám nagyobbik húga él ott. Abban a házirészen, ahol születtem, ma sajnos kocsma van.

– Azt szokták mondani, hogy a 21. század egyháza vagy ökumenikus lesz, vagy semmilyen. Milyen jövőt jósol az evangélikus egyháznak?

– Amennyire tudom, egész Nyugat-Európában visszaszorulóban van a kereszténység, egyre kisebb a templomba járó emberek aránya. Sokan vannak, akik vallásosnak mondják magukat, de nem úgy élnek, mint ahogy kellene. A keresztény hívők száma Ázsiában és Afrikában viszont folyamatosan növekszik – tehát azoknak a népeknek a körében, amelyek vagy el voltak zárva a kereszténységtől, vagy tömegesen más világvallást követő térségben élnek. Az Egyesült Államokban is újra növekszik a keresztények aránya, s remélem, hogy nálunk is előbb-utóbb ilyen folyamat kezdődik. Hit nélkül nincs élet, hit nélkül nem lehet boldogulni – sem magánemberként, sem a közösségi életben.

– Hogyan élte meg a durván keresztényellenes Rákosi- és Kádár-korszakot?

– Nem emlékszem, hogy bármilyen hátrány ért volna a vallás miatt az ötvenes években. Amikor a kelenföldi evangélikus gyülekezetbe jártunk, nagyon jó lelkészek voltak ott, Kende Gyuri bácsi, Botka Pista bácsi és Rezessy Zoli bácsi. Jól összefogták a fiatalokat, nagyon kellemes emlékeim vannak abból az időből. Olyanokkal jártunk együtt, mint Pröhle Henrik, számos Schulek gyerek, Sas Gábor és János, olyanokkal, akik aztán az életben is sokra vitték. Az ott zajló közösségi élet egész életemre szép emlék marad.

Lehet, hogy nekem szerencsém volt, de én nyugodtan elkérekedhettem az iskolából, amikor karácsonyi fellépésre készültünk, s próbálni kellett vagy verset mondani. Sosem kaptam emiatt egy rossz szót sem. Politikailag persze más volt, hiszen kőkeményen kaptuk a kettős nevelést, édesapámtól a jobboldali nézeteket, az iskolában pedig a marxista-materialista nevelést, például József Attilával és Adyval kapcsolatban is. Ez persze időnként problémát okozott.

– Az elvilágiasodás napjaink egyik fő problémája. Ön hogyan látja ezt?

– Nagyon nehéz küzdeni ellene, hiszen ebben a világban sokak célja az, hogy az emberek gondolkozásra képtelen rab-szolgák legyenek. Borzalmas közeg ez. Az embereket gyermekkoruktól fogva arra készítik, hogy olyannak fogadják el ezt a világot, amilyen. Akinek gyermeke van, jól ismeri ezt a problémát. Mi a feleségemmel most is szemrehányást kapunk a gyerekeinktől, amiért nem vetünk nekik Adidas, csak Tisza cipőt... Holott ugyanabban a gyárban gyártották mindkettőt, csak más rajtuk az embléma... Gyerekként nem itták a saját megyéből készült szörpöt, csak azt az agyoncukrozott, agyonfestékezett moslékot, amit szörpként árulnak. Ebben a világban nem kell kultúra, nem kell önálló gondolkodás, csak az kell, hogy azt tedd, amit a pénzemberek mondanak.

■ B. WALKÓ GYÖRGY

Húst hússal?

Táplálkozásunk egyik nagyon fontos alkotóeleméhez érkezünk kalandozásaink során. Amióta „semmi nem normális” ebben a világban – azaz más, mint amit korábban hosszú évszázadok, évezredek alatt megszoktunk, és ami jól bevált –, megkérdőjeleződött a húsfogyasztás létjogosultsága is. Pontosabban úgy vetődik föl a kérdés, hogy ilyen húst, amelyet most az asztalunkra tudunk tenni, szabad-e enni egyáltalán.

A nagyüzemi állattartás természetesen szigorú szabályok szerint zajlik, állatorvosi pecsét nélkül ki se kerülhet hús a boltok polcaira, mégis... A takarmány nem az, amit a réteken legelne, a zárt, mesterséges szellőzésű és fényű, szűk ketrec nem az, ahol szabadon kapirgálna, kérdőznie a háziállat, ha tehetné.

Szóljunk tehát először a *minőségről*. Az ökológiai gazdaságból származó növényi takarmányon, szabad tartásban nevelkedő állatok és a „többbezes tömegszálláson” sýnylódó, betegségek ellen állandó védőoltásokat, a gyorsabb növekedés érdekében pedig hormoninjekciókat kapó társaik húsa között ízben és tápanyagokban ég és föld a különbség.

Ennek az írásnak nem célja senkit sem riogatni a nagyüzemi állattartásból származó húsok és húskészítmények egészségkárosító hatásának ecsetelésével. De homokba sem dughatjuk a fejünket. Napjainkban attól hangos a média, hogy éppen hol bukkantak az ellenőrök gyanús eredetű, lejárt szavatosságú vagy éppen a bolt gondatlansága miatt rosszul tárolt húsokra. S ez csak a jéghegy csúcsa!

A második a *menyiség* kérdése. Száz évvel ezelőtt ebből a szempontból a családok zöme nagyon egészségesen táplálkozott. Nemcsak azért, mert szegénység volt. Hanem mert még tudtak valamit, amit a mi nemzedékünk mára teljesen elfelejtett. Húst főként ünnepnapokon ettek: karácsonykor, húsvétkor, esküvőkor, keresztelőkör. Vasárnaponként vágta egy-két csirkét vagy tyúkot, és nyolc-tizen

ettek belőle. A házaknál felnevelt baromfi, kecske, birka, disznó és szarvasmarha mennyisége nem tette lehetővé a naponkénti (többszöri) húsfogyasztást. Ismeretlen volt a felvágott, a fagyasztószekrény, a húskonzerv. Fehérjeigényüket a hús helyett inkább a hüvelyesekből, gabonákból fedezték. És nem is volt ennyi szív- és érrendszeri, emésztő szervrendszeri és daganatos megbetegedés!

A mennyiséget tekintve tehát elmondhatjuk, hogy annyi húst, amennyit a saját udvarunkban magunknak elő tudnánk teremteni, meg lehet enni. Baj a mértékkel, pontosabban a mértéktelenséggel van – sajnos magyar (és világ-) tendencia „húst hússal” enni; ez az, aminek nem lesz jó vége.

Az egészségesen táplálkozók kiváló minőségű húsból heti egy-két, halból két-három alkalommal fogyasztanak. Sajnos nem jó, hogy gyakorlatilag majdnem minden ebédünk hús valamilyen körettel (általában tésztaival, krumplival, rizsszel). Nem könnyű napról napra változtatni, tartalmas, tápláló ételeket tartalmazó étrendet összeállítani és elkészíteni, de egészségünk érdekében legalábbis meg kellene próbálnunk.

Van a táplálkozásnak egy olyan irányzata is, melynek követői nem fogyasztanak húst. A *vegetáriánusok* több csoportra lehet osztani: a *vegánok* semmilyen állati eredetű élelmiszert nem esznek; a *laktovegetáriánusok* – a növényi eredetű éledeleken kívül – tejtermékeket is, a *laktovoovegetáriánusok* pedig tejtermékeket és tojást is fogyasztanak. Ez utóbbi a legelterjedtebb irányzat. Alaposan átgondolt és változatosan összeállított étrend esetén teljes értékűen lehet táplálkozni ezen a módon. A nagy mennyiségben fogyasztott zöldség, gyümölcs, gabona és a káros élelmiszerek elhagyása hamarosan meghozza a várt jó hatást.

Egyre többen változtatják meg gyökeresen az életüket, s oldalakat lehetne írni arról, milyen haszonnal, sikerrel jár

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Bogdányi Mária
E-mail: ararat@lutheran.hu

mindez. Súlyos betegségekből épülnek fel emberek, a legyengült szervezet újra erővel telik meg egyszerűen azért, mert komolyan veszik a figyelmeztetést, és nem esznek meg válogatás nélkül mindent, amit a boltok polcai kínálnak.

A témához remekül passzol a *Megetett társadalom* (Fast Food Nation) című játékfilm, melyet január óta vetítenek a hazai jelemző zsánerfiguráinak és ezek problémáinak felvonultatásával tárja fel a nagyipari húsgyártás árnyoldalait. A film hazai forgalmazása jó alkalmat teremt arra, hogy ne csak az épp aktuális élelmiszerbotrány miatt kerüljön reflektorfénybe a nagyipari, illetve a globalizált élelmiszeripar és -ellátási rendszer számos problémája, visszassága. Az élelmiszer-biztonsági szempontok mellett a film ugyancsak foglalkozik a húsipar környezetvédelmi kockázataival is (üvegátházhatású gázok kibocsátása, őserdők irtása stb.).

A közelmúltban megjelent több e témához kapcsolódó remek könyv is, szívből ajánlom őket elolvasásra: *Tóth Gábor: Beteg táplálékaink: a szalmonellától a madárinfluenzáig – és azon túl* (Pilis-Vet Kiadó, Pilisvörösvár, 2006); *Eva Kapfelperger – Udo Pollmer: Halál a konyhában – Gyógyszerek és vegyszerek a táplálékunkban* (Kétezerégy Kiadó, Piliscsaba, 2006); *Jane Goodall: A remény gyümölcsei – Kalauz az ésszerű táplálkozáshoz* (Athenaeum 2000 Kiadó, Budapest, 2006); *Hans-Ulrich Grimm: A leves hazudik – Az ételek szép új világa* (Kétezerégy Kiadó, Piliscsaba, 2001).

■ BOGDÁNYI MÁRIA

Jó hír a turkálóban

Egy igazi, szépen kialakított turkáló különálló, gyönyörű kis világ. Az angol, német vagy holland ruhákkal, játékokkal vagy akár könyvekkel feltöltött oázis csodálatos lehetőségeket nyújt a mindennapi embernek. Mik ezek a lehetőségek?

A turkálóban egyrészt kiélhetem minden vadászószönmömet. Nincs annál fenségesebb érzés, mint amikor ráakadok egy szenzációs darabra: egy márkás farmerra, egy jó minőségű szoknyára. Másrészt hatalmas erejű csapást mérhetek a fogyasztói világ környezetromboló erőire: nem veszek ócska és olcsó – új – vacot, amelyet hamar ki is dobhatok, növelve a világot beborító szemémmennyiséget. Inkább újrahaznosítom a minőségi darabokat: amit más már megunt Hollandiában, az kivirul, és új életet kezd rajtam. Arról már nem

is szólok, hogy mennyivel olcsóbb és mennyivel egyedibb, mint bármilyen más a piacon. Ja, és szép is, mert újrahaznosítani csak a jó minőségű árut lehet. Még szerencse, hogy ami Nyugaton épp kiment a divatból, az idezállítva épp bejön...

Az egyik fővárosi kis boltocská itt a közelünkben azonban még ennél is többet nyújt. A forgalmas utcáról belépve a parányi kis helyiségbe elvárásról az indiai gyöngyök, a selymek, a tüllök, a bársonyok, a sálak és a gyöngyörök lazán összedobott, jókedvű, nőies világa. A háttérzene egészen szolid, szinte nincs is, az eladólány nem tolauskodik, csak felkérésre mond véleményt, azt is épphogy, amúgy mosolyogva olvas.

A sarokban egészen apró próbafülke szoknyákból és sálakból álló függönnyel, meleg

fény, tükör, a barackszínű falon apró virágminta. És oldalt, a függöny rejtékében szemmagasságban egy felhívás. Vagy plakát? Valami szöveg mindenesetre. Olvasom: „Kedves testvérem az Úrban! Ha abortusz után az alábbi tünetekből többet is átélés: ha gyakran tör fel belőled a sírás, ha búntudatod van, ha örömtelen vagy, ha nem múlik a gyász és a bánat, akkor tudd, hogy minderre van gyógyulás.” Mert van segítség, van egy telefonszám, van egy e-mail cím, van kihez fordulni, és lehet újra örömben, „megbocsátottan és szabadon” élni.

Egy – utólag megtudtam: evangélikus – turbituk-tulajdonos gondolt erre. Jó helyre tette ki a jó hírt.

■ ITTÉZS SZILVIA

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Még izzik a parázs

Tisztelt Szerkesztőség! A március 18-i számban megjelent vezércikkben (*Bizalmi elv lutheránus módra*) olvastam: „Valami belülről jövő erőre és ösztönös bölcsességre lenne itt szükség.” Igen! – mondtam akkor. És most olvasom a március 25-i számban a *Kereszténynek lenni nem könnyű* című írást. Néhány kiragadott mondat: „...már senki előtt sem egyértelmű, hogy mi teszi az egyházat egyházzá.” „...sok esetben inkább a társadalomtól fogadjuk el a nekünk kiosztott szerepet, mint magától Jézus Krisztustól.” „Csendben és beletörődve próbáljuk elfoglalni helyünket a társadalmi mellékvágányon, nagyon vigyázva arra, hogy senkit se zavarjunk...” „Márpedig a válság fő oka ez a túlzott megfelelni akarás...” „...hiányoznak a bátor kiállítás prófétai egyéniségek.” „Hiányzik talán az a (...) hitvalló, prófétai magatartás...”

Mennyire igaz minden sora! „Baj van a keresztyénséggel.” „...a ma egyházának is (...) ilyen prófétai szolgálatra és lelkültre lenne szüksége: olyan, Isten Lelkétől »rászédett« (Jer 20.7) egyéniségekre, akik nem hátrálnak meg, akiknek Isten igéje »perzselő tűzzé vált szívükben«.”

Sajnos, magamon is érzem az ellaposodást. De hiszem és vallom, hogy annak a tűznek, amely az '50-es években lángolt, lobogott, a hamu alatti parazsa még izzik. Adná a Szentlélek Isten, hogy újra lobogjon! Én tapasztaltam annak a tűznek az erejét annak idején Fóton, Gyenesen és az otthonomban, egyházamban. Akkor az én szívemben is perzselő tűz volt az Isten igéje. Minden vasárnap mentünk templomba, a fiaim hittanra. Én gyermekbibliakört, felnőttbibliakört tartottam. Szórványban éltünk, a lelkesünk a szomszéd faluból járt át istentiszteletet tartani. A férjem aggodott, de mikor ő is hitre jutott, már nem volt probléma. Igaz, sok kellemetlenségben volt részünk, de sok csodát is átélünk. Isten mindig jelen volt az életünkben, és örömmel hordoztuk a nehezet is. Mert erős vár a mi Istenünk!

GALÁNTAI MÁTYÁSÉ (Hőgyész)

Elmaradt megemlékezés

Az *Evangelikus Élet* olvasója vagyok. Sok-sok érdekes, fontos és hasznos olvasnivalót találok az újságban. Most viszont egy hiányérzetem van. Márciusban Szombathelyen a levéltárban háromnapos honismereti konferencián voltam. Az első előadó így kezdte beszédét: „Az Atyának, a Fiúnak és a Szentlélek nevében. Ámen.” Nagyon meglepődtem e szavak hallatán. Hát kérem tisztelettel: *Bél Mátyás* evangélikus lelkészről – akinek e napon volt a születésnapja – emlékezett meg *Gyarmati István*, a sárvári evangélikus lelkész. Vártam, hogy majd az újságban is megemlékeznek Bél Mátyásról, de hiába volt a várakozásom. Talán még nem lenne késő...

Erős vár a mi Istenünk!

TÓTH CSABA (Lenti)

Tisztelt Tóth Csaba! Lapzártánk előtt kaptuk kézhez levelét, ám ezúttal nem a posta, hanem a mi késedelmisségünk miatt kell mentegetőznünk. De talán még valóban nem késő pótolni valamit a jogosan felrőt mulasztásból. Igyekeznünk fogunk.

Testvéri üdvözléssel: T. PINTÉR KÁROLY főszerkesztő

Hibaigazítás. Az *Evangelikus Élet* húsvéti számában a Rózsák terei evangélikus kolégiumban március 30-án megrendezett – a Protestáns Országos Árvaház épülete fennállásának százharmincadik évfordulóját ünneplő – eseményről készült, „*Nem hagylak titeket árván...*” címmel megjelent tudósításba egy pontatlan szóhasználatból eredő hiba csúszott. A dr. Balogh János ökológusprofesszorról szóló egyik mondatban az szerepel, hogy „nem árvaként került be az intézménybe”. Bár dr. Balogh János valóban szerető, gondoskodó családi háttérből érkezett, az árvaházba való beadásának idején szülei már nem éltek, és nagyszülei nevelték.

Mindannyian tehetünk egymásért

Hazánkban népbetegségnek számítanak a daganatos megbetegedések. Az érintettek megsegítésére a Béres Alapítvány 2002-ben indította útjára a „Béres a daganatos betegekért” elnevezésű programját, amelyet 2003 óta jótékonyági koncertek megrendezésével is színesített. A színvonalas komolyzenei eseményről egy április 12-én rendezett sajtótájékoztaton adtak bővebb felvilágosítást. Az alapítvány elnöke, Béres Klára a Semmelweis Orvostörténeti Könyvtárban arról tájékoztatót, hogy a hangversenyt – melynek fővédnöke Mádl Dalma – május 5-én, szombaton 19.30-tól a Zeneakadémia nagytermében tartják. Az esten fellép *Jandó Jenő* zongoraművész; a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarát *Medveczky Ádám* vezényli. A Béres Rt. ötödik jubileumi jótékonyági koncertjének bevételét a Bakonyzúcsón működő Daganatos Betegek Lelki Rehabilitációs Otthonának adományozza.

■ G. Zs.

BÉRES Az egészséges emberért

Tavaszi aktiválás

A téli hónapok után a természet, a zöldellő fák, a daloló madarak és a tavaszi meleg nap sugarak csalogatnak bennünket a szabadba. Azonban sokan lehetnek olyanok, akik csak egy kis pihenésre vágyanak otthon, mert fáradtnak, kimerültnak érzik magukat.

Hogy miért? Sokféle oka van. Ezek közül az egyik, hogy szervezetünk vitamin- és ásványianyag-raktárai legtöbbször már kimerülnek a tavaszi idősakra. Hiszen azok a zöldségek és gyümölcsök, amelyekkel ilyenkor lehet kapni, nem tartalmazznak olyan mennyiségben vitaminokat és ásványi anyagokat, mint nyári társaik. Így tehát hiába figyelünk oda, és igyekszünk megfelelő mennyiségű zöldséget és gyümölcsöt fogyasztani, elfordulhat, hogy nem juttatunk szervezetünkbe megfelelő mennyiséget a létfontosságú vitaminokból és ásványi anyagokból. Arról nem is beszélve,

hogy a fázis, illetve élelmiszer-feldolgozási eljárások következtében elfordulhat, hogy semmivé válik az egészségesnek tartott ételek vitamintartalma. Ha azonban tartósan a szükségletünkönél kevesebb vitamint, ásványi anyagot és nyomelemet juttatunk a szervezetünkbe, felborulhat a belső egyensúlya, és különböző panaszok léphetnek fel. Ilyenkor jelentkezhet a fáradékonyság, a rossz közérzet, a kimerültség, vagyis a tavaszi fáradtság.

A kiegyensúlyozott étrend mellett segíthetünk szervezetünknek olyan – vitaminokat, ásványi anyagokat és nyomelemeket tartalmazó – komplex készítmények szedésével, mint a speciálisan hazai igényeknek megfelelően kifejlesztett **Actival Max**. Az **Actival Max** 31 hatóanyagot tartalmazó komplex étrendkiegészítő multivitamin ásványi anyagokkal és nyomelemekkel. Az **Actival**

Max fogyasztása hozzájárulhat a szervezet vitamin-, ásványianyag- és nyomelemtartalékának biztosításához, ezáltal a jó közérzet és teljesítményképesség fenntartásához, az ellenálló képesség megőrzéséhez.

Az **Actival Max** többek között olyan összetevőket is tartalmaz, mint például a lutein, a lipopin és a β-karotin. A lutein elősegíti a számítógép- és televízióképernyő által próbára tett szem egészségének és az érrendszer épségének a megőrzését. A lipopin hozzájárulhat a szervezetben zajló káros oxidációs folyamatok (például öregedési folyamatok) megakadályozásához, a β-karotin pedig a köröm, a haj és a bőr egészségének megőrzésében játszik fontos szerepet.

Töltsük fel szervezetünket vitaminokkal, kiránduljunk, sétáljunk a tavaszi napsütésben, hogy megőrizhessük lendületünket!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangelikus Életet

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:

Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A Csillaghegy–Békásmegyeri Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja az érdeklődőket békásmegyeri templomába (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118) április 22-én, vasárnap, az összegyülekezés napján. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten **Csepregi Zoltán** hirdeti az igét. Délben közös ebédre várjuk vendégeinket. Délután 14 órakor **Ormos Mária** történészprofesszorral a 20. századi magyar történelem tanulságairól beszélgetünk. 16 órakor a vecsernyén **Csepregi András** prédikál. Az alkalomra a belépés ingyenes, de önkéntes adományokat jó szívvvel fogadunk.

Április 22-én, vasárnap 18 órakor a rákospalotai és az újpesti gyülekezet szervezésében **Új találkozás** (Tamás-mise jellegű) istentiszteletet tartunk. Téma: „Megújítod a föld színét...” Helyszín: Budapest XV. ker., Juhos u. 28., kistemplom. Mindenkit várunk!

A Keresztény Értelmiségi Fórum legközelebbi alkalmán a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) április 23-án, hétfőn 18.30-kor **Próhla Gergely**, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője **Kérdések a jelen és múlt viszonylatában** címmel tart előadást és vezet fórum-beszélgetést. Az alkalomra minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Fassang László ad orgonaestet április 25-én, szerdán este 7 órai kezdettel a zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei u. 32.). Műsorában **Bach** és **Brahms** művei, illetve improvizációk szerepelnek. A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

A beledi evangélikus templomban április 27-én, pénteken 19 órakor **Eperjes Károly** Kossuth-díjas színművész tart előadói estet **Tanúságtétel** címmel. Ünnepi alkalmunkra tisztelettel hívjuk és várjuk! Erős vár a mi Istenünk!

A Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlése április 27-én 10 órai kezdettel ülést tart Pakson, a paksi kikötőtől induló Deák Ferenc személyhajón. Találkozás 9.45-kor a Paksi Halászcsernye előtt, amely a kikötő közvetlen közelében, Dunaföldvár irányából a 6-os úton érkező a 109-es kilométerkő mellett található, a Dunaföldvári út 5/a címen. Erre az alkalomra szeretettel hívjuk és várjuk a Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlésének tagjait. Erős vár a mi Istenünk!

Gáncs Péter püspök, Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő

A Déli Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalának munkatársai osztoznak az irodavezető, **Szűcs Petra** Zsuzsanna örömeiben, aki április 11-én világra hozta **Gönczi Dóra Mária** nevű gyermekét. A püspöki hivatal adminisztratív és szervezési feladatait az új irodavezető, **Hajnal Helena** vette át elődjétől (mobilszáma: 20/770-3601, e-mail címe: helena.hajnal@lutheran.hu).

Következő számunkban:

Hetedik
Evangélikus
Médiaműhely

A Rákospalotai Evangélikus Gyülekezet Szeretothon Alapítványa megköszöni a 2006. évi 1%-os támogatást (67 880 Ft). Az összeget idős otthonunk felszerelésének javítására fordítottuk. Kérjük támogatásukat a 2007. évben is. Adószámunk: 18073513-1-42.

HIRDETÉS

A testvérek figyelmébe ajánljuk, hogy idén ismét tartunk konferenciákat **Életünk és szolgálatunk a válás után** címmel.

- **Elvált lelkészeknek** – időpont: 2007. június 18–22.; helyszín: Szolgáló Szeret Ház (8060 Mór, Perczel u. 10.). Részvételi díj: 12 000 Ft. Jelentkezni a szervező címen lehet: **B. Pintér Márta**, 1450 Budapest, Pf. 21. Mobil: 20/824-2791.
- **Elvált keresztényeknek** – időpont: 2007. június 24–28.; helyszín: Kádorkút, Vóta-kastély. Részvételi díj: 9000 Ft (a május 1-jéig jelentkezőknek). Jelentkezni a szervező címen lehet: **Horváth István**, 2030 Érd, Bajuszfű utca 15. Mobil: 20/886-1122.

Fizessen elő lapunkra!

APRÓHIRDETÉS

Fiatal evangélikus házaspár három gyermekkel albérletet keres Budapesten vagy környékén. Tel.: 30/452-3641; 30/292-4527.

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyóragyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. Mert ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus. Ef 2,19–20 (Ézs 28,16; Jn 10,11–16/27–30); 1Pt 2,21b–25; Zsolt 23) Isten kegyelmének, szeretetének hetében vagyunk húsvét után. Nagyon bátorító, hogy a feltámadás valósága óta valóság az is, hogy Isten háza népe és Isten országának polgárai vagyunk. Ha emberekhez igazodom, akkor jövevénynek érzem magam, mert ők különféle elvárásokat támasztanak, megváltoztatják a véleményüket, egyszer számíthatok rájuk, máskor nem. Ha azonban Jézushoz igazodom, a sarokkőhöz, akkor tudom, hogy részese vagyok életének, halálának, de feltámadásának is!

Hétfő

Közeledjétek az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg a kezeiteket, ti bűnösök, és szenteljétek meg a szíveteket, ti kétlelkűek. Jak 4,8 (Jer 30,12,17; 4Móz 27,12–14/15–23; Róm 16,1–16) Jézus keresztje által Isten a lehető legközelebb jött hozzám. Nagyon szeret, és több a kegyelme, mint gondolnám. Ezért nem kell már a vétkeimért másra kennem, s nem kell már bagatellizálnom sem, mondván, hogy az nem is bűn, csak egy kis botlás. A bűnt bűnnek nevezhetem, magamat valódi bűnösnek tarthatom, Jézust pedig valódi Megváltónak. Jézusra „kenhetem” a bűnemet, s így megtisztulhatok, és átélhetem, hogy Isten napról napra közeledik hozzám.

Kedd

Mivel ő, a Szent hívott el titeket – magatok is szentek legyetek egész magatartásotokban. 1Pt 1,15 (Jer 10,7; 1Kor 4,9–16; Róm 16,17–27) Szentnek lenni egyrészt azt jelenti, hogy hozzá tartozom, s nem szakíthat el tőle már semmi: sem magasság, sem mélység, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, mert erősen fogja a kezemet, ahogyan az apa vezeti gyermekét az úton. Ennek a kapcsolatnak természetes velejárója, hogy én is arra törekszem, hogy a magatartásom is szent legyen. Vagyis feltétel nélkül ellene vagyok annak, amit ő bűnnek nevez, és akkor is igyekszem akaratával összhangban lenni, ha az nem kényelmes az ömberem vagy mások számára.

Szerda

Hit által érthetjük meg, hogy a világokat Isten szava alkotta, úgyhogy a nem láthatókból állt elő a látható. Zsid 11,3 (Ez 12,25; Jn 17,20–26; Péld 1,1–7) Nagy fába vágta a fejszéjét az emberiség, amikor Isten nélkül akarta megmagyarázni a világot és benne az élet keletkezését. Mindehhez lélektanilag háttérre: ha Isten alkotott, akkor nem mindegy, hogyan élünk. Ha magától jött létre az élet, akkor viszont tetszésünk szerint élhetünk. Mára már megrendültek a véletlen keletkezés elméletének tudományos alapjai. Ez is hit, de nehezebb elhinni, mint azt, hogy a világ és benne az életem intelligens tervezés eredménye. S ha hiszek ebben, az nem félelemmel tölt el; nem félek, hogy Isten számon kéri, hogyan éltem, hanem biztonságérzetet ad: tudom, hogy kezében tart, és kegyelme örökké megmarad.

Csütörtök

A kiválasztás miatt kedveltek az ösatyákért, hiszen Isten ajándékai és elhívása visszavonhatatlanok. Róm 11,28–29 (Ez 28,25; Ef 4,8–10/11–16; Péld 1,8–19) Számomra szimpatikus, ahogyan Pál apostol beszél honfitársairól. Minden méltatlanságuk ellenére azért a zsidó népet, nem mond le róluk, ahogy Isten sem. A 9. fejezetben még azt is elmondja, hogy inkább ő lenne átok alatt, Krisztustól elszakítva, ha ezzel megmenthetné őket. Persze ezzel nem tudta őket megváltani, ahogy mi sem tudjuk magyar népünket. De Jézus is így gondolkodott! Inkább ő lett átokká, bűnné értünk, hogy mi az ő áldásában járhatunk. S ez az elhívás megmenti a benne bízókat. Tanuljunk meg Isten irgalmából ezt az indulatot a nem hívők vagy más politikai meggyőződést valló emberek felé is!

Péntek

Elragadód az embereket, olyanok lesznek, mint reggelre az álom, mint a növekvő fű: reggel virágzik és növekszik, estére megfomnyad és elszárad. Zsolt 90,5–6 (Jak 4,14–15; Mt 26,30–35; Péld 1,20–33) Hogyan lehet felkészülni az élet végességére? Ennek egyetlen módja az, ha tudom, hogy Jézus a feltámadása által polgárjogot szerzett nekem a mennyben. Egy nyolcvannegy éves nívél történt – amint elmesélte nekem – a következő eset. Egy alkalommal, mikor az orvosnál volt, az elmondta neki, hogy sajnos a trombózis egyszer elér a szívéig, s akkor infarktust kap. Itt megakadt, mert nem akarta kimondani, mi ennek a végzetes következménye. A néni arra kérte, folytassa, nyugodtan mondja ki: az a halálát jelenti – ő fel van erre készülve. „Hogyan, hát fel lehet készülni rá?” – hangzott a kérdés. „Igen, mert az kész rá, aki tudja, hová megy!” – volt a válasz. Az orvos kevés ilyen biztonságtételt hallott. Bárcsak mindnyájunktól ezt hallaná, s akkor az orvosok többet kapnának tőlünk, mint amit ők tudnak nyújtani nekünk!

Szombat

Jézus felkelt, ráparancsolt a szelekre és a tengerre, és nagy csend lett. Mt 8,26 (Zsolt 40,18b; Jn 14,1–6; Péld 2,1–22) Amíg nem találkozom Isten szeretetével, irgalmasságával, az én lelkemben is nagy vihar dúl. Amint Luther lelkében is az dúlt, amíg rá nem talált az irgalmas Istenre. De ha Jézus ott van életem hajójában, akkor hatalommal parancsolt, és békés csendet teremt. Elkezdtek hozzá igazodni, elrendezi a rendtelenséget a lelkemben, felismerem elhívását, s így hasonló indulattal lehetek embertársaim felé, mint ő volt. Az örök élet perspektívája pedig felkészít az elmenetelre is, de még inkább: a megérkezésre.

■ BARANKA GYÖRGY

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 22-től április 29-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
9.55 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26')	11.10 / Duna II. Autonomia A falu gyermekei (magyar dokumentumfilm, 2005) (31')	8.25 / Duna Tv Isten kezében. A szarvasi Tessedik-népfőiskola (ism.) (26')	9.00 / m2 Századfordító magyarok László Gyula (50')
10.20 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor (ismétlés: 13.20., m2) (10')	13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház féléórása	10.45 / Duna II. Autonomia Családi album. Sötétben (magyar ismeretterjesztő magazin, 1999) (53')	9.30 / Duna Tv A Keresztény Múzeum kincsei (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2006) (9')
12.15 / Duna Tv Élő egyház (26')	14.55 / Duna Tv A közösség (magyar dokumentumfilm, 2006) (60')	13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház féléórása	10.40 / Duna II. Autonomia Apaképek (magyar dokumentumfilm, 2000) (60')
13.15 / Petőfi rádió Tom Sawyer. Mark Twain regényének rádióváltozata 1. rész (50')	15.10 / PAX Pro Musica (88')	14.05 / Bartók rádió Egy vers többféleképpen Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (55')	13.30 / Kossuth rádió „Tebe nem bíztunk eleitől fogva...” A református egyház féléórása
15.00 / Bartók rádió Beszélgetés az egyházzeneiről Régi rítusú misék zenéje (60')	20.00 / PAX Mit ér az ember, ha zenés? Gryllus Vilmos (21')	16.25 / Duna II. Autonomia Ki népei vagyunk? 3/1. rész: In memoriam Stein Aurél (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2003) (35')	14.05 / Bartók rádió Isten és bor. Egynéhány tézis Hamvas Béla A bor filozófiája című értekezéséből (55')
17.00 / Kossuth rádió A mi időnk (60')	21.35 / Duna II. Autonomia Esti szűrküldetés – dr. Ferdinánd István (magyar dokumentumfilm, 2005) Az 1911 és 1992 között élt evangélikus teológiai professzor és lelkész portréja (61')	21.35 / Kossuth rádió Hagyományápolók (20')	21.05 / Duna II. Autonomia Szabó Magda és a Für Elise (magyar dokumentumfilm, 2003) (39')

CSÜTÖRTÖK

8.30 / Duna Tv
Élő egyház (ism.) (26')

9.25 / Duna Tv
Kézjegy
Kulka János – jelenetek egy színész estéből (38')

11.30 / PAX
Családi Biblia (ZMC – 22')

11.45 / Bartók rádió
A Muzsikás együttes felvételeiből (15')

12.00 / Duna II. Autonomia
Színésportrék – Marinka – Közelkép Krencsey Marianne-ról (magyar dokumentumfilm, 1997) (56')

19.00 / PAX
Családi gyász (ZMC – 21')

20.00 / Duna II. Autonomia
Kisiskola (magyar dokumentumfilm, 1999) (56')

PÉNTEK

8.55 / Duna Tv
A jövő feltalálója (magyar ismeretterjesztő film, 2004) (29')

10.10 / Duna II. Autonomia
Isten kezében. A szarvasi Tessedik-népfőiskola (ism.) (26')

11.40 / Bartók rádió
Versek, dúdok, dalok
A népdalgyűjtő és népdalíró Czuczor Gergely (20')

12.00 / Duna II. Autonomia
Szülőházainkra vall – Találkozás Ágh Istvánnal (1998) (56')

16.05 / Bartók rádió
Muzsikáló délután

19.00 / PAX
Családi ünnep (ZMC – 19')

20.00 / PAX
Mit ér az ember, ha lelkész? Békefy Lajos (30')

SZOMBAT

6.03 / Petőfi rádió
Pax rádió
Új életért – a megbékélésről (27')

7.30 / Rádió C (FM 88,8)
Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében

12.15 / Duna Tv
Isten kezében (26')

12.30 / Kossuth rádió
Barangoló (30')

13.55 / PAX
Vámos Miklós Esterházy Péterrel beszélget (74')

16.40 / mtv
Abigél (magyar tévéfilmsorozat) 4/1. rész (73')

20.10 / mtv
Ősz New Yorkban (amerikai film, 2000) (101')

VASÁRNAP

5.20 / mtv és m2
A Hajnali gondolatok mai adásában Menyessné Uram Zsuzsanna evangélikus lelkészt hallhatjuk.

8.30 / Civil rádió
Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében

10.20 / mtv
Evangélikus ifjúsági műsor (ism.: m2, 13.20)

12.15 / Duna Tv
Élő egyház (26')

12.10 / Bartók rádió
Fiatalkor jótékonyági hangversenye a hátrányos helyzetű gyermekekért (82')

22.15 / Duna II. Autonomia
Oravecz Imre – Halászcsermber (dokumentumfilm, 2004) (43')

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Évlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkárság (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sando.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / Évlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendek K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1288; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendek K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztéssel egyidejűleg elvezetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.